

ANALÝZA PŘEDVOLEBNÍCH POŘADŮ

ODVYSÍLANÝCH NA PROGRAMECH

PRIMA A CNN PRIMA NEWS

PŘED PREZIDENTSKÝMI VOLBAMI 2023

OBSAH

1. ÚVOD	3
2. ANALYTICKÁ ČÁST.....	4
2.1. Nový den, 13. 1. 2023.....	4
2.2. Nový den, 27. 1. 2023.....	14
2.3. Superdebata: Hledá se prezident I a II	20
2.4. Superduel: Bitva o Hrad.....	40
3. ZÁVĚR	46

1. ÚVOD

V lednu 2023 se uskutečnily volby prezidenta České republiky. První kolo proběhlo ve dnech 13. a 14. ledna, druhé kolo 27. a 28. ledna. O hlasy voličů soupeřilo osm uchazečů – Pavel Fischer, Jaroslav Bašta, Petr Pavel, Tomáš Zima, Danuše Nerudová, Andrej Babiš, Karel Diviš a Marek Hilšer. Ve skupině kandidátů původně figuroval také Josef Středula, který z voleb necelý týden před prvním kolem odstoupil. Do druhého kola postoupili Petr Pavel a Andrej Babiš. Vítězem voleb se stal Petr Pavel, který získal celkem 3 359 151 hlasů (58,32 %).¹

Vzhledem k významnému společenskému dopadu voleb Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) zařadila monitoring předvolebního vysílání mezi své priority pro rok 2023. Těžiště monitoringu spočívalo v analýzách zpracovaných v bezprostřední reakci na doručené podněty diváků a subjektů, které se cítily být vysíláním poškozeny či znevýhodněny. Vedle toho Rada zadala zpracování analýzy předvolebních debat s kandidáty, resp. pořadů s předvolební dramaturgií, které byly zařazeny do vysílání rozhlasových a televizních programů relevantních z hlediska voličského rozhodování (v případě televizního vysílání se jedná o celoplošné programy ČT1, ČT24, NOVA, Prima a CNN Prima News).

Předkládaná kvantitativně-kvalitativní analýza vznikla jako součást celkového monitoringu analytického odboru Úřadu Rady. Jejím předmětem jsou pořady odvysílané provozovatelem FTV Prima, spol. s r.o. na programech Prima a CNN Prima News, konkrétně debaty s názvem *Superdebata: Hledá se prezident I*, *Superdebata: Hledá se prezident II*, *Superduel: Bitva o Hrad* a rozhovory v pořadu *Nový den*. Cílem analýzy je zjistit, zda provozovatel v předmětných pořadech naplňoval znění zákona o vysílání, zejména pak § 31 odst. 2 a 3, stanovující, že:

- „*Provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů*“ (odst. 2),
- „*provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě*“ (odst. 3).

Monitoring poskytne informace o tom, jaký prostor byl ve vysílání poskytnut jednotlivým kandidátům, s jakými konotacemi a v jakých kontextech. Dále poskytne informace o tom, jak bylo pracováno s informacemi a se zdroji, zda byla důsledně oddělována fakta a komentáře, jaká byla míra konfrontačnosti svědčící o možné ztrátě neutrality či dokonce podjatosti ze strany redakce, resp. komentátora, a zda v předvolebních pořadech nebylo možné vysledovat prvky či postupy, které by byly prostředkem manipulace za účelem poškodit nebo naopak prospět některému kandidátovi. Analýza umožní komplexní vyhodnocení, zda program, resp. provozovatel vysílání, v rámci předvolebních pořadů poskytl objektivní, vyvážený a nestranný obraz všech kandidátů.

---

¹ Podrobné výsledky a další informace jsou k dispozici na <https://www.volby.cz/pls/prez2023/pe2?xjazyk=CZ>.

2. ANALYTICKÁ ČÁST

Provozovatel FTV Prima, spol. s r.o. nabídl ve vysílání programů Prima a CNN Prima News řadu relací s předvolební tematikou. Již na podzim 2022 informoval, že připravuje své „zatím nejrozsáhlejší vysílání, v němž se diváci o kandidátech na post hlavy státu dozví skoro vše“.² Veřejnost dopředu seznámil s plánovaným konceptem rozdělení diskuze kandidátů před prvním kolem voleb do dvou samostatných pořadů, nazvaných *Superdebata: Hledá se prezident I* a *Superdebata: Hledá se prezident II*. V první debatě ze dne 4. ledna 2023 vystoupila šestice kandidátů, kteří se umísťovali v nižších patrech volebních průzkumů, do druhé debaty dne 11. ledna 2023 byla pozvána trojice favoritů. Provozovatel divákům zprostředkoval i debatu před druhým kolem voleb s názvem *Superduel: Bitva o Hrad* (25. ledna 2023).

Kromě diskuzních relací byly na programech Prima a CNN Prima News odvysílány rozhovory s jednotlivými kandidáty v rámci pořadu *Nový den*, a to v ranních hodinách prvních dnů voleb (tedy 13. a 27. ledna 2023).

Zmíněné pořady budou v následujících kapitolách podrobně popsány a analyzovány.

2.1. Nový den, 13. 1. 2023

Podstatnou část pořadu *Nový den* vysílaného během dopoledne před prvním kolem prezidentské volby (tedy 13. ledna 2023) na programu CNN Prima News tvořil blok *Hledá se prezident*, který sestával především z rozhovorů s prezidentskými kandidáty. Cílem analýzy je zjistit, zda bylo ve vysílání dbáno zásad objektivit a vyváženosti tak, jak to ukládá § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb.

Stěžejním obsahem pořadu *Nový den*, resp. bloku *Hledá se prezident* byly rozhovory s prezidentskými kandidáty. Každému z nich byl ve vysílání věnován osmiminutový časový úsek, který moderovala Markéta Fialová. Samotným rozhovorům předcházelo vždy krátké uvedení hosta, jež přednesli moderátoři ve studiu (Josef Mádle a Adéla Jelínková). Rozhovory byly prokládány zpravodajskými či reklamními bloky. Ve spodní části obrazovky se příležitostně objevovala lišta s titulky aktuálních zpráv.

Tabulka: Struktura pořadu

čas	část vysílání	doplňující informace
0:00:00	Nový den	PP; (reálný čas 7:30)
0:00:10	úvod	Josef Mádle, Adéla Jelínková; dnešní otevření volebních místností
0:00:51	Zprávy	
0:06:09	předěl	Nový den, PP
0:06:14	Studio	uvedení rozhovorů, moderátorky Markéty Fialové
0:10:39	předěl	Počasí
0:10:44	Počasí	
0:12:30	předěl	Nový den, PP

² Viz informace na webu <https://cnn.iprima.cz/rozhovory-superdebaty-i-magic-wall-nenechte-si-ujit-prezidentskou-volbu-na-cnn-prima-news-196116>; dále např. <https://www.lupa.cz/aktuality/prima-bude-mit-vlastni-prezidentske-superdebaty/>.

0:12:35	upoutávka na sledování sobotního vysílání	Vysvětlují, že ze čtvrtiny sečtených hlasů pomocí modelu STEM/MARK budou znát, jak 1. kolo skončí
0:19:57	předěl	Nový den, PP
0:20:02	upoutávky	Show Time, Prima svět, Nový den
0:20:59	reklamy	
0:26:56	předěl	CNN Prima News
0:27:02	sponzor programu	Krel Central
0:27:12	předěl	CNN Prima News
0:27:14	Hledá se prezident	Úvod ve Studiu – za chvíli odstartují rozhovory
0:28:07	předěl	Zprávy
0:28:12	Zprávy	
0:32:35	předěl	Hledá se prezident
0:32:39	Hledá se prezident	Studio – startují rozhovory
0:32:59	Uvedení Karla Diviše	Rodák z České Lípy; podnikatel; občanský kandidát, politicky nezávislý; ministerstvem vnitra vyřazen kvůli chybovosti podpisů, ale vrácen Nejvyšším správním soudem; heslo "Obvyčejný muž pro neobvyčejnou zemi"
0:33:34	Rozhovor s Karlem Divišem	
0:41:51	Studio	pozvání ke sledování speciálního volebního vysílání
0:45:21	předěl	Hledá se prezident
0:45:24	Uvedení Danuše Nerudové	Vysokoškolská profesorka; v roce 2018 historicky první rektorkou Mendelovy univerzity; hlavní jsou pro ni jako pro ekonomku témata daní a důchodů; za vlády Andreje Babiše byla jmenována do čela komise pro spravedlivé důchody (příprava reformy důchodového systému); ve volném čase rybaří, houbaří
0:46:06	Rozhovor s Danuší Nerudovou	
0:52:42	Studio	Přináší rozhovory, speciální vysílání
0:55:05	předěl	Hledá se prezident
0:55:10	předěl	CNN Prima News
0:55:14	reklamy	
1:01:16	předěl	CNN Prima News
1:01:21	předěl	Hledá se prezident
1:01:25	Uvedení Tomáše Zimy	Alma mater UK; profesor, vystudovaný lékař; na nejstarší a největší české univerzitě působil jako proděkan, děkan 1. LF; od roku 2014 do ledna 2022 funkce rektora; šéfem lékařského konzilia, které sledovalo zdravotní stav Miloše Zemana; mezi jeho záliby patří cestování po památkách, lyžování, plavání, procházky, hudba z 18. a 19. století
1:02:19	Rozhovor s Tomášem Zimou	
1:10:46	Uvedení Pavla Fischera	Senátor, bývalý diplomat; kandidoval již před pěti lety, skončil třetí; mluví plynule anglicky a francouzsky, ve světě se určitě neztratí, domluví se i německy, rusky a katalánsky; s ženou vychoval 4 děti; blízký spolupracovník Václava Havla; jako prezident by spolupracoval s vládou a parlamentem a pomáhal naplňovat společné vize
1:11:31	Rozhovor s Pavlem Fischerem	
1:20:04	Studio	
1:20:26	předěl	Hledá se prezident
1:20:31	upoutávka	CNN Prima News, Show Time
1:22:30	reklamy	

1:28:22	předěl	Hledá se prezident
1:28:48	Studio	
1:29:18	předěl	Zprávy
1:29:24	Zprávy	
1:38:29	předěl	Hledá se prezident
1:38:32	Uvedení Marka Hilšera	Lékař, senátor; kandiduje podruhé; narodil se v Chomutově, kam jeho rodiče přišli z Moravy, prožil dětství na sídlišti; studoval politologii a mezinárodní vztahy; cestoval, pak vystudoval 1.LF; výuka mediků a výzkum mozkových nádorů; jako 1. oznámil kandidaturu
1:39:20	Rozhovor s Markem Hilšerem	
1:47:52	Uvedení Andreje Babiše	Zakladatelem, předsedou hnutí ANO, od října 2013 poslancem, mezitím místopředsedou vlády, ministrem financí, premiérem; před politickou kariérou podnikatel – Agrofert - 2017 svěřenské fondy; má tři děti, miluje psy; heslo "Pomáhá lidem, proto Babiš"
1:48:36	Rozhovor s Andrejem Babišem	
1:57:27	Uvedení Jaroslava Bašty	Kandiduje s podporou SPD; za komunismu politickým vězněm, působil v disentu, podepsal Chartu; původně archeolog, nyní poslanec, dříve člen vlády Zemana, také velvyslancem v Rusku a na Ukrajině; v kampani kritizuje současnou vládu Petra Fialy
1:58:09	Rozhovor s Jaroslavem Baštou	
2:08:33	Uvedení Petra Pavla	Už od školních let ho fascinovala vojenská technika, armádnímu prostředí zasvětil svůj profesní život; generál ve výslužbě, začínal jako výsadkář, nějakou dobu působil ve vojenském zpravodajství, účastnil se řady vojenských misí, vrchol kariéry – v roce 2012 se stal náčelníkem Generálního štábu armády ČR, o tři roky později předsedou vojenského výboru NATO; heslo "Vraťme Česku řád a klid"; volný čas na hřišti s vnučaty, rád zajde na jedno
2:09:33	Rozhovor s Petrem Pavlem	
2:19:04	Studio	Volby začnou již brzy

Z celkové koncepce pořadu je patrné, že redakce usilovala o to, aby divákům poskytla objektivní a vyvážené informace. Všichni kandidáti dostali ve vysílání obdobný prostor (přibližně osmiminutový), jehož základní osnova byla ve všech případech obdobná, byť se konkrétní dotazy u jednotlivých kandidátů do určité míry lišily. Při uvedení kandidátů byly stručně představeny především základní informace (povolání, životní dráha apod.), které vyznívaly zcela neutrálně. V pořadu nezaznělo, jakým způsobem bylo sestaveno pořadí rozhovorů, ovšem z jejich uspořádání nebylo možné vysledovat žádný záměr, který by měl vést k favorizaci, či defavorizaci určitých kandidátů. Na rozdíl od mnoha jiných diskusních pořadů byla témata rozhovorů místy záměrně povrchní, což sama redakce deklarovala (hlásila se k tomu, že rozhovory jsou částečně odlehčenější; cílí na voliče, kteří se rozhodují na základě banalit), což by mohlo vést k celkově familiárnější atmosféře. Ze strany redakce ovšem nebyla patrná nepatřičná vstřícnost či ztráta odstupu vůči hostům. Rozhovory také obecně nebyly výrazně konfrontační, hosté byli spíše vyzýváni k tomu, aby hodnotili, jak se jim s nimi spojovaná kontroverzní témata podařilo komunikovat v kampani, než by byli tlačeni k zaujetí stanoviska přímo k daným kontroverzím. To ovšem mohlo být do určité míry způsobeno i tím, že hosté již své postoje v těchto záležitostech mnohokrát vysvětlovali (a to i v *Superdebatě* na Primě) a redakce tak opětovné dotazování stejným způsobem nepovažovala za nutné. Lze konstatovat, že moderátoři nedávali žádným způsobem najevo své preference, zachovávali po celou dobu neutrální, profesionální přístup.

Popisy a analýzy rozhovorů s jednotlivými kandidáty

Karel Diviš

Úvod: Rodák z České Lípy; podnikatel; občanský kandidát, politicky nezávislý; ministerstvem vnitra vyřazen kvůli chybovosti podpisů, ale vrácen Nejvyšším správním soudem; heslo „Obyčejný muž pro neobyčejnou zemi“.

Otázky a poznámky: Volby, které za pár hodin začínají, můžou radikálně změnit Váš život. Jak se dneska máte? • Jste teď vzhledem ke kandidatuře jednou z nejviditelnějších, nejsledovanějších osobností. Jak se svou současnou popularitou naložíte, když to nedopadne? • Chápu to správně, že byste pokračoval v politice? • Takže kampaň Vás nenaštvala, že byste chtěl utéct? • Mluvíte o negativních pocitech. Vy jste se, především v debatě v ČT, poměrně ostře vymezil vůči některým spolukandidátům. Byl to poměrně prudký obrat po té Vaší korektní, umírněné kampani. Na druhou stranu to vyvolalo obrovský ohlas na sociálních sítích. Bylo to to, čeho jste chtěl docílit? • Říkáte – chybělo mi 18 dní – nechtěl jste to dohnat tímhle? • Ten bývalý sporták se ve Vás nezapře, to Vám řeknu. • No jistě, ale nakonec i v tom sportu je to o výsledku (v reakci na to, že se jedná spíše o emoce, srdce, sportovního ducha než soutěživost) Když jste viděl, co to způsobilo, slyšel jste ty ohlasy přátel... Byla to správná taktika? Umíte si sám sebe představit na mateřské dovolené? • Máme pandemii chřipky. Vadily by Vám povinné roušky? • Kdyby se vrátil covid v mohutné vlně, byl byste pro povinné očkování? Byť třeba jen v některých skupinách? • Měla by vláda zvyšovat daně bohatým? • Volil byste raději elektroauto nebo benzínový třílitr? • Jsou podle Vás ženy v české společnosti znevýhodňované? • Dvě nebo více pohlaví? • Kdo má Vaše sympatie ve sporu královské rodiny a prince Harryho s Megan? • Máte radši pivo nebo víno? • Co byste byl rád, kdyby o Vás voliči věděli, a zatím se Vás na to nikdo nezeptal?

Karel Diviš byl představen zejména jako nezávislý, občanský kandidát a podnikatel. Na rozdíl od většiny ostatních kandidátů nebyla v souvislosti s ním zmíněna jeho vysokoškolská studia či koníčky. Nejedná se ovšem pravděpodobně o informace, které by měly na rozhodování voličů zásadní vliv, proto se jejich absence nejvíce pro kandidáta nikterak poškozuje. Moderátorka se v rozhovoru výrazně dotýkala Divišových verbálních útoků na ostatní kandidáty v televizních debatách, což bylo téma, které během kampaně ve veřejném prostoru nesporně rezonovalo, jeho zařazení do rozhovoru bylo tedy očekávatelné. Přístup ke kandidátovi byl ze strany moderátorky veskrze neutrální, náznak hodnocení zazněl pouze v situaci, kdy Karel Diviš v souvislosti s ofenzivní rétorikou vůči spolukandidátům přiznal, že se jednalo o taktický prvek, který chtěl „napálit“ v první minutě, protože riskovat se musí ve sportu i v životě. Moderátorka reagovala větou *Ten bývalý sporták se ve Vás nezapře, to Vám řeknu*. Tato poznámka se tak patrně vztahovala k ochotě riskovat, k níž se přihlásil sám respondent. Tento aspekt osobnosti kandidáta může být vnímán pozitivně i negativně, jeho zdůraznění ze strany redakce tedy téměř jistě nemělo směřovat k cílenému vychýlení obrazu kandidáta určitým směrem.

Danuše Nerudová

Úvod: Vysokoškolská profesorka; v roce 2018 historicky první rektorkou Mendelovy univerzity; hlavní jsou pro ni jako pro ekonomku témata daní a důchodů; za vlády Andreje Babiše byla jmenována do čela komise pro spravedlivé důchody (příprava reformy důchodového systému); ve volném čase rybaří, houbaří.

Otázky a poznámky: Zastihli jsme Vás u Pražského hradu? (Danuše Nerudová odpovídala prostřednictvím videohovoru z Hradčanského náměstí, neboť tam chvíli předtím poskytla interview televizi Nova) • To by si skoro jeden myslel, že jste si to tam šla obhlédnout. • Máme pátek 13., je 8:18. V jaké náladě jsme Vás zastihli? Cítíte se fit? • Kampaň byla dlouhá, musela být pro Vás namáhavá. Řekněte mi, co pro Vás bylo v průběhu kampaně největším překvapením. Ať už ze strany protikandidátů, médií nebo veřejnosti. Co to bylo? • Říkáte krásné, pozitivní. Vaší kampaní se táhlo i jedno kontroverzní téma – kauza rychlostudentů na Mendelově univerzitě. Vy jste i v naší Superdebatě řikala, že jste to zpočátku možná nekomunikovala úplně správně. Řekněte mi. Když to třeba nedopadne a nepostoupíte do druhého kola, bude tohle ta věc, kterou si budete vyčítat? Které budete dávat ten Váš případný neúspěch za vinu? • Vy jste se v průběhu kampaně stejně jako Vaši spolukandidáti stala velmi sledovanou osobností, máte vysokou popularitu. Jak s ní naložíte, pokud se nestanete prezidentkou? Zůstanete v politice, vstoupíte do politiky? • Umíte si ve Vaší rodině představit muže na mateřské dovolené? • Máme pandemii chřipky – vadily by Vám povinné roušky? • Kdyby se v masivní míře vrátil covid, byla byste pro povinné očkování? • Měla by vláda zvyšovat daně bohatým? • Kdybyste si mohla vybrat elektroauto nebo benzínový třílitr, po čem byste sáhla? • Jsou ženy v české společnosti podle Vás znevýhodňované? • Dvě, nebo více pohlaví? • Kdo má Vaše větší sympatie ve sporu prince Harryho a Megan s královskou rodinou? • Dáte si raději pivo nebo víno? • Dáte si raději steak nebo květák? • Komu fandíte ve fotbale? • Jsou Vám bližší kočky nebo psi? • Dovolená na horách, u moře, nebo jinde? • Motorka nebo kolo? • Praha nebo Brno? • Na vodu nebo na běžky? • Jste pověřčivá? • Kdy jste byla naposledy v kině a na čem? • Jaký byl Váš oblíbený a nenáviděný předmět ve škole? • Je něco, co byste chtěla, aby voliči věděli, ale nikdo se Vás na to nezeptal?

V úvodu byla představena zejména profesní dráha Danuše Nerudové, zmíněny byly její koníčky. Na rozdíl od většiny ostatních kandidátů nezazněla žádná informace týkající se její kampaně. Důraz na milníky v kandidátčině kariéře by mohl být vnímán spíše pozitivně, zároveň se jednalo o poměrně strohé informace, které redakce nijak nezveličovala a nehodnotila. Z krátkého úvodu nelze usuzovat, že by pojetí kandidátčina profilu především jako shrnutí dosavadní (úspěšné) kariéry bylo nějak účelové, navíc obdobně uveden byl také Tomáš Zima (tedy s důrazem na profesní dráhu). Danuše Nerudová byla (společně s Petrem Pavlem) jedním ze dvou hostů, s nimiž rozhovor probíhal formou videohovoru. To nemělo krom úvodní otázky (zda se nachází před Pražským hradem) na obsah v podstatě žádný vliv. Moderátorka se dále zaměřila na kampaň, včetně v podstatě obligátní otázky související s kauzou udělování rychlotitulů na Mendelově univerzitě. Vzhledem ke skutečnosti, že kandidátka neodpovídala nijak obšírně, padlo spíše větší množství závěrečných otázek týkajících se rozličných názorů a nepříliš hlubokých témat osobního života (preferance ve sportu, ve stravování atd.). Nejeví se příliš pravděpodobným, že by tyto otázky (resp. odpovědi) měly zásadní vliv na rozhodování voličů. Nakonec lze konstatovat, že Danuše Nerudová nejvýrazněji z kandidátů pojala závěrečnou otázku (co byste chtěla, aby o Vás lidé věděli, ale nikdo se Vás na to nezeptal) jako příležitost k odříkání svého agitačního projevu (v podstatě totéž přednesla chvíli předtím také ve vysílání televize Nova). Redaktorka žádného z hostů v odpovědi na tuto otázku nekorigovala, byť byl velmi patrný rozličný přístup jednotlivých kandidátů – někteří odpovídali skutečně na to, na co byli tázáni (tedy prozradili něco, na co se jich dosud nikdo nezeptal), jiní více či méně opakovali hesla či věty, kterými se snažili získat voliče v průběhu kampaně. Ti, kteří tento prostor k přímé agitaci nevyužili, se ovšem nemuseli v očích diváků nutně ochudit – pozitivní se mohla jevit právě ochota poctivě, nevypočítavě odpovědět na otázku či originalita odpovědi. Moderátorka tedy stejně jako ve všech ostatních případech i Danuši Nerudové dopřála v odpovědi na poslední otázku úplnou svobodu.

Tomáš Zima

Úvod: Alma mater UK; profesor, vystudovaný lékař; na nejstarší a největší české univerzitě působil jako prodekan, děkan 1. LF; od roku 2014 do ledna 2022 funkce rektora; šéfem lékařského konzilia, které sledovalo zdravotní stav Miloše Zemana; mezi jeho záliby patří cestování po památkách, lyžování, plavání, procházky, hudba z 18. a 19. století.

Otázky a poznámky: Dobré ráno, pane profesore, s jakou náladou jste se dnes probudil? • Řekněte mi, jaké pro Vás byly uplynulé týdny kampaně. Myslím, že to musí být hrozně náročné. • Z odpovědi chápu, že jste nevěnoval 100 % svého času kampani. Kolik procent Vám tedy zabrala? • Nezalitoval jste v některém momentu, že jste do toho šel? Takové to: „Kdybych to býval věděl, tak jsem sem nechodil?“ Ani vteřinu? • To je osobní názor (v reakci na to, že Tomáš Zima řekl, že někteří kandidáti překročili limit 40 milionů na kampaň), každopádně startovní pozice byla pro všechny stejná. • Když se s Vašimi soupeři/spolukandidáty bavím o kontroverzích v jejich kampani, tak tou Vaší je podle expertů ta, že jste nebyl vidět, nebyl výrazný. Internet se bavil tím, že jste uvedl, že jste jako první věděl, že se narodí mládě gorily, nebo že k Vaší dovolené patří počítač. Jste Vy sám spokojený se svou kampaní? • Já jsem spíš tu otázku směřovala tak, jestli Vy sám si myslíte, že se Vám povedlo potenciálním voličům předvést v nejlepším světle. • Pane profesore, nabídnu Vám sadu otázek... Zaujalo mě, že jste lyžař – běžky, sjezdovky, nebo snowboard? • Umíte si sám sebe představit na mateřské dovolené? • Kdy jste byl naposledy lyžovat? • Máme pandemii chřipky. Vadily by Vám povinné roušky? • Měla by vláda zvyšovat daně bohatým? • Kdybych Vám nabídla elektroauto nebo benzínový třílitr, po čem byste sáhl? • Jsou ženy podle Vás v české společnosti znevýhodňovány? • Dvě nebo více pohlaví? • Jste pro to, aby genderů bylo sto? (V reakci na to, že Tomáš Zima odpověděl, že pohlaví jsou geneticky dvě, ale genderů může být třeba sto) • Kdo má Vaše větší sympatie ve sporu prince Harryho a Megan s královskou rodinou? • Pivo nebo víno? • Steak nebo květák? • Komu fandíte ve fotbale? • Motorka, kolo nebo vlak? • Praha nebo Brno? • Léto nebo zima? • Oblíbený český herec/herečka? • Je něco, co byste chtěl, aby voliči věděli, ale nikdo se Vás na to nezeptal?

Uvedení Tomáše Zimy bylo obdobné jako u Danuše Nerudové – sestávalo především z výčtu profesních milníků, doplněno bylo o koníčky. Na rozdíl od většiny ostatních kandidátů se tedy v úvodu nedostalo na téma kampaně. To bylo naopak poměrně důkladně probráno v rozhovoru. Moderátorka jednou mírně korigovala Zimovo vyjádření, a to v situaci, kdy řekl, že někteří kandidáti překročili hranici 40 milionů na kampaň. Reagovala vyjádřením, že se jedná o osobní názor a že startovní pozici měli všichni stejnou. Tato poznámka působila věcně, patrně nebyla pronesena s cílem kandidáta diskreditovat, ale odlišit fakta od spekulací. Moderátorka Tomáše Zimu na rozdíl od většiny ostatních kandidátů (s výjimkou Petra Pavla) oslovovala titulem, tedy *pane profesore*. To je pro kandidáta pravděpodobně spíše pozitivní, zároveň je třeba dodat, že oslovení se v rozhovorech objevovala minimálně – dva výskyty v případě rozhovoru s Tomášem Zimou pravděpodobně nemohly redakční neutralitu nijak zásadně zpochybnit. I vzhledem k tomu, že frekvence tohoto oslovení nebyla nijak vysoká, je v podstatě jisté, že nebylo užito cíleně pro vytvoření pozitivního obrazu kandidáta.

Pavel Fischer

Úvod: Senátor, bývalý diplomat. Kandidoval již před pěti lety, skončil třetí; mluví plynule anglicky a francouzsky, ve světě se určitě neztratí, domluví se i německy, rusky a katalánsky; s ženou vychoval 4

děti; blízký spolupracovník Václava Havla; jako prezident by spolupracoval s vládou a parlamentem a pomáhal naplňovat společné vize.

Otázky a poznámky: *Jak se dnes cítíte, pane Fischere? • Jste soutěživý typ? • Kolik byste si na začátku kampaně vsadil na své vítězství a kolik byste si vsadil dnes? • Nikdy jste se o nic nevsadil? • Vsadil byste si stejně, dáváte si stejné šance? • Kdo z proti/spolukandidátů Vás v kampani nejvíc bavil? Z jakéhokoliv úhlu pohledu. • Myslíte si, že se Vám v dlouhé vyčerpávající kampani podařilo představit veřejnosti v tom nejlepším světle, tak, jak jste chtěl? • Pane Fischere, s dovolením Vás přeruším, pojďme se bavit o Vás, nechme Andreje Babiše... (v reakci na to, že Pavel Fischer mluvil o nedostatečné konfrontaci s Andrejem Babišem během kampaně). • Když hledám u každého nejkontroverznější výrok, u Vás je to možná ten o sňatcích stejnopohlavních párů, který jste pak rychle vzal zpátky. Nezalitoval jste pak možná trochu, že to mohlo znejistit ty konzervativní voliče, pro které jste sympatický kandidát? • Vy sám sebe považujete za konzervativce? • Umíte si sám sebe představit na mateřské dovolené? • Máme pandemii chřipky. Vadily by Vám povinné roušky? • Měla by vláda zvyšovat daně bohatým? • Kdybych Vám nabídla elektroauto nebo benzínový třílitr, po čem byste sáhl? • Jsou ženy podle Vás v české společnosti znevýhodňovány? • Kdo má Vaše větší sympatie ve sporu prince Harryho a Megan s královskou rodinou? • Pivo nebo víno? • Komu fandíte ve fotbale? • Je něco, co byste chtěl, aby voliči věděli, ale nikdo se Vás na to nezeptal?*

Ve srovnání s předešlými hosty nebyla v úvodu natolik detailně představena kariéra Pavla Fischera, důraz byl kladen spíše na jeho jazykové kompetence. Na rozdíl od většiny kandidátů byla zmíněna zásadní skutečnost z osobního života, a to ta, že společně se ženou vychoval čtyři děti. Redakce se patrně snažila vybrat spíše zajímavosti z kandidátova profilu, nikoliv primárně jednoznačně pozitivní či negativní informace – nic nenasvědčuje tomu, že by bylo cílem obraz Pavla Fischera nějakým způsobem zabarvit. Moderátorka jednou mírně korigovala tok Fischerových slov, a to ve chvíli, kdy obšírně hodnotil Andreje Babiše, aniž by na něj byl primárně tázán. Moderátorka kandidáta pouze nasměrovala zpět k tématu, zcela jistě nebylo záměrem ho přerušením nějak znevážit. V souvislosti s názory na manželství stejnopohlavních párů, které byly ve veřejném prostoru diskutovány, byl Fischer tázán z druhé strany než obvykle – tedy jestli lituje, že své výroky následně korigoval (nikoliv, jestli lituje oněch výroků), což může být svým způsobem méně konfrontační. Nižší míra konfrontačních otázek byla ovšem patrná obecně ve všech rozhovorech. Vzhledem ke skutečnosti, že odpovědi Pavla Fischera byly poměrně obsáhlé, závěrečných otázek nepříliš závažného charakteru dostal ve srovnání s většinou dalších kandidátů méně. To ovšem nebylo záměrem redakce a pravděpodobně to nemělo téměř žádný vliv na utváření názorů diváků.

Marek Hilšer

Úvod: *Lékař, senátor; kandiduje podruhé; narodil se v Chomutově, kam jeho rodiče přišli z Moravy, prožil dětství na sídlišti; studoval politologii a mezinárodní vztahy; cestoval, pak vystudoval 1.LF; výuka mediků a výzkum mozkových nádorů; jako 1. oznámil kandidaturu.*

Otázky a poznámky: *Pane Hilšere, jak se dnes cítíte? • Zkušenost s kampaní musí být jedinečná, pro Vás je druhá – bylo to tentokrát těžší? • Na druhou stranu (v reakci na odpověď, že byla tato kampaň více protibabišovská), když Vám někdo řekne – já se bojím, aby nevyhrál ten – tak to pro Vás přeci znamená – volte mě, on nevyhraje. • Řekněte mi, kdo Vás z protikandidátů svou kampaní/vystupováním nejvíc rozčiloval? • Takže myslíte, že všichni vedli férový boj, nebo ne? • Ve*

veřejném prostoru se množí spekulace, že Marek Hilšer kandidující na prezidenta je jenom předskokanem Marka Hilšera senátora obhajujícího funkci. Je to pravda? • Vsadil byste si na začátku kampaně a teď na své vítězství stejně? • Na druhou stranu pravidla rozdělování jsou průhledná – průzkumy veřejného mínění všechny ukazují ten rozdíl. (V reakci na konstatování o mediální masáži, rozdělování kandidátů) • Pojdme se posunout dál (v reakci na opětovné komentování marketingu v kampani) • Umíte si sám sebe představit na mateřské dovolené? • Kdybych Vám nabídl elektroauto nebo benzínový třílitr, po čem byste sáhl? • Dvě nebo více pohlaví? • Pivo nebo víno? • Steak nebo květák? • Komu fandíte ve fotbale? • Jsou Vám bližší kočky nebo psi? • Dovolená u moře nebo na horách? • Je něco, co byste chtěl, aby voliči věděli, ale nikdo se Vás na to nezeptal?

V uvedení Marka Hilšera byl na rozdíl od většiny dalších kandidátů kladen důraz na to, odkud pochází. Dětství na sídlišti v severních Čechách je primárně vnímáno spíše negativně, na druhou stranu schopnost se z těchto podmínek dostat tam, kam se dostal Marek Hilšer, a sama zkušenost s životem v okrajové části naší země, je spíše pozitivní. Tato část profilu však pravděpodobně byla vybrána spíše jako zajímavost než jako účelová informace s potenciálem zásadně ovlivnit smýšlení diváků. Moderátorka Marku Hilšerovi mírně oponovala, když poukazoval na neférovost přístupu některých médií ke kandidátům. V žádném případě se nejednalo o významné konfrontace, které by byly ze strany redakce zaměřené konkrétně proti Marku Hilšerovi. Stejně jako předešlý kandidát odpovídal Marek Hilšer poměrně obsírně, závěrečných otázek nepříliš závažného charakteru proto dostal ve srovnání s většinou dalších kandidátů méně. To nebylo záměrem redakce a pravděpodobně to nemělo téměř žádný vliv na utváření vytvoření obrazu kandidáta.

Andrej Babiš

Úvod: Zakladatelem, předsedou hnutí ANO, od října 2013 poslancem, mezitím místopředsedou vlády, ministrem financí, premiérem; před politickou kariérou podnikatel – Agrofert – 2017 svěřenské fondy; má tři děti, miluje psy; heslo "Pomáhá lidem, proto Babiš".

Otázky a poznámky: Kolik máte dětí, pane Babiši (Andrej Babiš chtěl opravit chybnou informaci, kterou redakce uvedla v jeho profilu)? • Jak jste se vyspal? Je pátek třináctého... • Jak jste prožil kampaň? Možná klidněji, než ostatní... • Kdo Vás v průběhu předvolebního boje nejvíc naštvál? • A kdo Vás z protikandidátů nejvíc bavil? • Teď spolu nesoupeříme. (v reakci na to, že největším soupeřem jsou pro něj vybraná média) • Ta kampaň v podstatě ještě běží, dneska do dvou hodin. Já jsem moc ráda, že jste dneska tady, právě i proto, že Vy jste do těch debat moc nechodil. Ale řekněte mi – tak, jak Vás znám, jak Vás pozoruju, musel jste o sobě poslouchat, číst, že jste srab. Musel jste v živém přenosu doma u televize (jak jste říkal, že jste se díval) poslouchat ty útoky na Vás, na které jste v tu chvíli nemohl reagovat. Já jsem si říkala – to ho přeci musí hrozně štvát. Nelitoval jste někdy, že jste zvolil tuhle taktiku? Opravdu to bylo z Vaší hlavy, nebo to byl tlak a rada od Vašeho týmu? • No a nevytkl jste někdy členům svého týmu, že jste to možná chtěl jinak, že přeci jenom Vás svrbí jazyk, když se k něčemu chcete vyjádřit, a nemůžete? Z obýváku těžko, ale i to by šlo. • No nebyl, nebudeme si nic nalhávat (v reakci na to, že Andrej Babiš říkal, že v debatách vlastně byl, protože tam hojně padalo jeho jméno a všichni měli program Antibabiš). • Pane Babiši, myslíte si, že z těch, kteří Vás před Vaší kampaní volit nechtěli, jste v průběhu kampaně někoho přesvědčil? Jednoho jediného, deset, sto? • To už jsme zase u jiné debaty, pane Babiši (v reakci na to, že Andrej Babiš rozmlouvá o neschopnosti vlády vyřešit vysoké ceny energií). • Umíte si sám sebe představit na mateřské dovolené? • Máme pandemii chřipky. Vadily by Vám povinné roušky? • Měla by vláda zvyšovat daně bohatým? • Kdybych Vám nabídl elektroauto

nebo benzínový třílitr, po čem byste sáhl? • Jsou ženy podle Vás v české společnosti znevýhodňovány? • Dvě nebo více pohlaví? • Kdo má Vaše větší sympatie ve sporu prince Harryho a Megan s královskou rodinou? • Pivo nebo víno? • Steak nebo květák? • Komu fandíte ve fotbale? • Jsou Vám bližší kočky nebo psi? • Dovolená na horách nebo u moře? • Běžky, sjezdovky nebo snowboard? • Motorka nebo kolo? • Praha nebo Brno? • Kšiltovka nebo kulich? Generál Pavel Vám nechal kšiltovku na vrátnici. • Je něco, co byste chtěl, aby voliči věděli, ale nikdo se Vás na to nezeptal?

V úvodu byla především shrnuta Babišova dosavadní politická dráha, zmíněna byla také jeho předchozí kariéra podnikatele. Na rozdíl od většiny ostatních kandidátů byl představen i jako otec (tří dětí, což on sám v rozhovoru opravil – má čtyři děti). Redakce tak podle všeho informaci o rodičovství uváděla jako zajímavost, která souvisela spíše s počtem dětí, nikoliv se samotným faktem, že je kandidát rodičem. Z pohledu voliče se však pravděpodobně nejedná o nikterak zásadní údaj, jeho potenciál ovlivnit rozhodování voličů se nezdá být významný. Moderátorka odpovědi Andreje Babiše v několika případech mírně korigovala. Jednalo se o situace, kdy se kandidát vzdaloval od tématu, na něž byl tázán, případně pokud ohýbal realitu (říkal, že v debatách vlastně byl přítomen, protože ho tam všichni ostatní často jmenovali). Moderátorka tedy reagovala věcně s cílem udržet debatu v racionální rovině, nikoliv kandidáta diskreditovat. Jedna z otázek (*Pane Babiši, myslíte si, že z těch, kteří Vás před Vaší kampaní volit nechtěli, jste v průběhu kampaně někoho přesvědčil? Jednoho jediného, deset, sto?*) mohla působit mírně sugestivně, neboť moderátorka navrhovala poměrně nízké počty potenciálně přesvědčených voličů, z čehož by se dalo vyvodit, že ona sama považuje kampaň za nepřiliš přesvědčivou. Otázka však padla v kontextu toho, že Andrej Babiš nechodil do většiny předvolebních debat, souvisela tedy patrně spíše s touto taktikou než s hodnocením Babišovy kampaně (nebo jeho osoby) jako celku. Patrně tak nebylo záměrem kandidáta diskreditovat, z otázky mohlo vyznívat pouze mírné zpochybnění účinnosti zvolené předvolební strategie.

Jaroslav Bašta

Úvod: *Kandiduje s podporou SPD; za komunismu politickým vězněm, působil v disentu, podepsal Chartu; původně archeolog, nyní poslanec, dříve člen vlády Zemana, také velvyslancem v Rusku a na Ukrajině; v kampani kritizuje současnou vládu Petra Fialy.*

Otázky a poznámky: *Jste rád, že už je de facto po kampani? Že už je to všechno v rukou voličů? • Já jsem se Vás ptala, jestli jste rád, že už jsme v tom finále. • Bylo to náročné? • Kdo si to nezkusí, tak si tu náročnost asi ani neumí představit. Řekněte mi, byl tam nějaký moment, kdy jste si říkal, že jste do toho možná neměl chodit? Říkal jste si to pověstně „Kdybych o býval věděl, tak bych sem býval nechodil“? • Když jste se rozhodl, kdo byl první, komu jste to řekl? • Komu jste jako prvnímu svěřil rozhodnutí kandidovat, nebo se stát českým prezidentem? • Pane Bašto, vsadil jste se někdy s někým o něco? • Šance, jaké jste si dával na začátku kampaně a šance, jaké si dáváte dnes – jsou stejné? • Myslíte si, že se Vám povedla prezidentská kampaň? Předvedl jste se voličům v tom nejlepším možném světle? • Pro běžného diváka hlavní a možná skoro jediné téma kampaně bylo to, že odvoláte vládu. Řekněte mi – i přes tolik lidí, kolik Vám to vyvracelo – jste skálopevně přesvědčen, že to není planý slib voličům? • Přesto, že byste narážel na Ústavu a další věci? • Nenarážel... Tak to už jsme asi slyšeli mockrát. Pane Bašto, další sliby z těch billboardů – nepřipustím válku a bídu. To také nejsou plané sliby? • A jak může prezident nepřipustit bídu? • Řeknete mi, pane Bašto, kdo z těch spolukandidátů Vás nejvíc bavil? • A kdo Vás naopak nejvíc rozčiloval? • To jste chtěl (se jako jediný odlišovat)? • Umíte si sám sebe představit na mateřské dovolené? • Máme pandemii chřipky. Vadily by Vám povinné roušky? •*

Kdybych Vám nabídl elektroauto nebo benzínový třílitr, po čem byste sáhl? • Jsou ženy podle Vás v české společnosti znevýhodňovány? • Kdo má Vaše větší sympatie ve sporu prince Harryho a Megan s královskou rodinou? • Pivo nebo víno? • Komu fandíte ve fotbale? • Jsou Vám bližší kočky nebo psi? • Jaký sport byste chtěl umět? • Závodní střelec Jaroslav Bašta. Z čeho jste střelil? • Kdy jste byl naposledy v kině a na čem? • Je něco, co byste chtěl, aby voliči věděli, ale nikdo se Vás na to nezeptal?

V úvodu byly představeny zejména informace týkající se profesní a politické dráhy Jaroslava Bašty (včetně jeho vymezení vůči komunistickému režimu). Profil Jaroslava Bašty obsahoval všechny aspekty, které se nejčastěji objevovaly v profilech ostatních kandidátů, žádným způsobem tedy nezavdal příčinu k pochybnostem o redakční vůli dodržovat zásady objektivitu a vyváženosti. Samotný rozhovor byl ve srovnání s ostatními více konfrontační, moderátorka se na rozdíl od ostatních kandidátů více tázala přímo na kontroverzní postoje Jaroslava Bašty než na jeho schopnost je v kampani komunikovat. Padly přímé otázky, zda nejsou některé body (odvolání vlády, závazek nepřipustit válku a bídu) Baštova programu planými sliby. Vzhledem ke skutečnosti, že tyto body programu jsou z pozice prezidenta dodržujícího Ústavu reálně spíše nespílnitelné, bylo detailnější dotazování na místě, neboť téma rozkrývání potenciálních populistických slibů úzce souvisí se základním posláním médií jakožto strážců demokracie. Sám Jaroslav Bašta o sobě v průběhu kampaně často říkal, že se výrazně odlišuje od všech ostatních kandidátů, jeho program a postoje byly specifické, jeví se v některých aspektech méně realistickými. Větší potřeba žádat vysvětlení tak byla opodstatněná. Moderátorka se dotazovala věcně, rozhovor s Jaroslavem Baštou nevykazoval žádné známky cílené snahy jeho obraz nějakým způsobem účelově zbarvit.

Petr Pavel

Úvod: Už od školních let ho fascinovala vojenská technika, armádnímu prostředí zasvětil svůj profesní život; generál ve výslužbě, začínal jako výsadkář, nějakou dobu působil ve vojenském zpravodajství, účastnil se řady vojenských misí, vrchol kariéry – v roce 2012 se stal náčelníkem Generálního štábu armády ČR, o tři roky později předsedou vojenského výboru NATO; heslo "Vraťme Česku řád a klid"; volný čas na hřišti s vnoučaty, rád zajde na jedno.

Otázky a poznámky: Jaký dnes máte den, jak jste se vyspal? • Vám i Vaším spolukandidátům dnes skončí předvolební kampaň, nebo alespoň její první část pro dva z vás. Jste za to rád? Cítíte úlevu? • Jste soutěživý typ, pane generále? • Prozradíte, kdo Vás ze spolukandidátů nejvíce bavil, a kdo Vás naopak nejvíc štval? • Andrej Babiš tady ve studiu mluvil chvíli před Vámi. Nabídlí jsme mu tu Vaši kšiltovku, aby bylo jasno. Pane generále, když jsme se dívali na kontroverze u všech spolukandidátů, i u Vás, tak u Vaší kampaně je to bezpochyby komunistická minulost. Mně vrtá hlavou – Vy jste přeci musel vědět, že se Vás na to budou novináři i spolukandidáti ptát, že to jsou (Vaší hantýrkou) ostré náboje. Přesto jste v první části kampaně s tím tématem neuměl úplně dobře naložit. Jak je to možné, čím to bylo? • Kterou z odpovědí z předvolebních debat nebo rozhovorů byste vzal zpátky, kdyby to bylo možné? • Myslíte si, že se Vám v kampani povedlo se představit v tom nejlepší možném světle? • Prozradíte nám nějaké (chyby), které jsme možná teď neslyšeli, neviděli? Já se přiznám, že ten Váš klid, který jste předváděl v těch debatách – je opravdový? Kdy jste byl nejbliž tomu, abyste vystoupil z tohoto komfortu? Abyste přeci jen reagoval prudčeji? • Pane Pavle, i kdyby ta Vaše kampaň nedopadla tím, čím chcete – nebyl byste úspěšný a ten jediný zvolený prezident. Máte v tuto chvíli obrovskou popularitu, jste velmi sledovaná osobnost. Jak to zúročíte? Budete pokračovat v politice? • Zůstal byste ve veřejném životě? • Umíte si sám sebe představit na mateřské dovolené? • Máme pandemii chřipky.

Vadily by Vám povinné roušky? • Kdybych Vám nabídla elektroauto nebo benzínový třílitr, po čem byste sáhl? • Jsou ženy podle Vás v české společnosti znevýhodňovány? • Uznáváte dvě nebo více pohlaví? • Kdo má Vaše větší sympatie ve sporu prince Harryho a Megan s královskou rodinou? • Pivo nebo víno? • Steak nebo květák? • Komu fandíte ve fotbale? • Jsou Vám bližší kočky nebo psi? • Dovolena na horách nebo u moře? • Motorka nebo kolo? • Praha nebo Brno? • Raději byste na vodu nebo na běžky? • Co byste si objednal na baru? • Kdy jste byl naposledy v kině a na čem? • Jaký předmět ve škole byl Váš oblíbený a u kterého jste naopak trpěl? • Jste pro obsazování žen do vedoucích pozic prostřednictvím kvót? • Kolik hodin spánku je pro Vás ideální? • Je něco, co byste chtěl, aby voliči věděli, ale nikdo se Vás na to nezeptal?

V úvodu byla představena zejména profesní dráha Petra Pavla. Namísto specifických zálib, které byly představeny v případě některých jiných kandidátů, byly zmíněny spíše poměrně běžné volnočasové aktivity (hraje si s vnoučaty na hřišti, zajde na „jedno“), což by mohlo nasvědčovat snaze přiblížit osobnost Petra Pavla běžnému voliči, pro kterého je pravděpodobně armádní prostředí spíše vzdálené. Nejednalo se ovšem o nikterak zásadní informace, pravděpodobně tak neměly žádný signifikantní vliv na rozhodování voličů. Rozhovor s Petrem Pavlem probíhal formou videohovoru, což na jeho obsah nemělo žádný vliv. Moderátorka na rozdíl od ostatních kandidátů (krom Tomáše Zimy) výjimečně oslovovala Petra Pavla titulem, resp. hodností – tedy pane generále. To je pro kandidáta pravděpodobně spíše pozitivní (byť je možné, že někteří diváci mohou vnímat toto oslovení negativně), ale je opět třeba dodat, že se oslovení v rozhovorech objevovala minimálně – dva výskyty v případě rozhovoru s Petrem Pavlem pravděpodobně nemohly redakční neutralitu nijak zásadně zpochybnit. I vzhledem k tomu, že frekvence tohoto oslovení nebyla nijak vysoká, je v podstatě jisté, že nebylo užito cíleně pro účelové zabarvení obrazu kandidáta. Vzhledem ke skutečnosti, že Petr Pavel neodpovídal nijak obšírně, padlo větší množství závěrečných otázek týkajících se rozličných názorů a nepřiliš hlubokých témat osobního života (preferenze ve sportu, ve stravování atd.). Nejeví se příliš pravděpodobným, že by tyto otázky (resp. odpovědi) měly zásadní vliv na rozhodování voličů.

Shrnutí analýzy

Rozhovory s jednotlivými kandidáty v pořadu *Nový den (Hledá se prezident)* vysílaném dne 13. ledna 2023 byly vystavěny na základě obdobné struktury. Přístup redakce byl neutrální, nebyly patrné žádné tendence favorizovat, či defavorizovat jednotlivé kandidáty, byť se objevilo několik málo momentů (oslovení vybraných kandidátů titulem namísto příjmením, nepatrné odlišnosti v pojetí profilů či v typu otázek kladených jednotlivým kandidátům), v nichž by z hlediska přístupu k jednotlivým kandidátům bylo možné spatřovat velmi drobná specifika. Jednalo se však o zcela marginální detaily, které s přihlédnutím k dalšímu kontextu nezavdaly žádné důvody pro podezření z nedodržování zásad objektivit a vyváženosti v celku pořadu *Nový den (Hledá se prezident)*.

2.2. Nový den, 27. 1. 2023

Významnou část pořadu *Nový den* vysílaného během dopoledne před druhým kolem prezidentské volby (tedy 27. ledna 2023) na programu CNN Prima News tvořil blok *Hledá se prezident*, jehož obsahem byly rozhovory s oběma prezidentskými kandidáty. Cílem analýzy je zjistit, zda bylo ve vysílání dbáno zásad objektivit a vyváženosti tak, jak to ukládá § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb.

Stěžejním obsahem pořadu *Nový den*, resp. bloku *Hledá se prezident* vysílaného na programu CNN Prima News dne 27. ledna 2023 byly rozhovory s oběma prezidentskými kandidáty. Každému z nich byl ve vysílání věnován přibližně dvacetiminutový časový úsek, který moderovala Markéta Fialová. Samotným rozhovorům předcházelo vždy krátké uvedení hosta, jež přednesli moderátoři ve studiu (Josef Mádle a Daniela Révai). Totožné rozhovory byly vysílány téhož dne také na programu Prima. Vedle rozhovorů s kandidáty pořad *Nový den* obsahoval zpravodajské, publicistické (rozhovory s manželkami kandidátů, s politologem) či reklamními bloky. Ve spodní části obrazovky se příležitostně objevovala lišta s titulky aktuálních zpráv.

Tabulka: Struktura pořadu

čas	část vysílání	doplňující informace
0:00:00	předěl	Nový den; PP
0:00:12	úvod	obsah pořadu
0:03:53	předěl	Nový den
0:03:58	předěl	CNN Prima News
0:05:01	předěl	Nový den, PP
0:05:12	Studio	Osnova pořadu, plánované rozhovory
0:06:37	předěl	Zprávy
0:06:42	Zprávy	
0:13:33	předěl	Počasí
0:13:40	Počasí	
0:15:19	předěl	Nový den; PP
0:15:24	Studio	Ohlédnutí za včerejším vysíláním 360°
0:22:18	předěl	Sport
0:22:22	Sport	
0:28:06	Studio	Dnes odpoledne se otevřou volební místnosti
0:28:41	předěl	Nový den; PP
0:28:48	předěl	CNN Prima News
0:28:52	reklamy	
0:35:02	předěl	CNN Prima News
0:35:07	předěl	Nový den; PP
0:35:12	Studio	Přineseme rozhovory
0:35:41	předěl	Zprávy
0:35:45	Zprávy	
0:44:37	předěl	Nový den; PP
0:44:42	Studio	Listování tiskem Uvedení rozhovorů s potenciálními prvními dámami
0:47:45	rozhovor s Evou Pavlovou	
0:50:57	Studio	Uvedení rozhovoru s Monikou Babišovou
0:51:11	rozhovor s Monikou Babišovou	
0:54:09	předěl	Počasí
0:54:15	Počasí	
0:55:59	předěl	Nový den; PP
0:56:05	Studio	přijdou oba kandidáti
0:56:36	předěl	Nový den; PP

0:56:41	předěl	CNN Prima News
0:56:43	sponzor programu	Knihy Dobrovský
0:56:53	předěl	CNN Prima News
0:56:59	upoutávky	
0:58:33	reklamy	
1:04:30	předěl	CNN Prima News
1:04:50	sponzor programu	Primagas
1:04:59	předěl	CNN Prima News
1:05:17	předěl	Hledá se prezident
1:05:18	Studio	Uvedení Andreje Babiše
1:06:20	Rozhovor s Andrejem Babišem	
1:26:14	předěl	CNN Prima News
1:26:21	sponzor programu	Krel Central
1:26:31	předěl	CNN Prima News
1:26:37	reklamy	
1:32:34	předěl	CNN Prima News
1:32:53	předěl	Hledá se prezident
1:32:55	Studio	Uvedení Petra Pavla
1:33:44	Rozhovor s Petrem Pavlem	
1:53:19	předěl	Hledá se prezident
1:53:24	upoutávky	
1:54:34	reklamy	
2:00:31	předěl	CNN Prima News
2:00:37	sponzor programu	Ardon
2:00:47	předěl	CNN Prima News
2:00:49	předěl	Nový den; PP
2:01:02	Studio	
2:01:55	předěl	Zprávy
2:02:00	Zprávy	
2:10:02	předěl	Počasí
2:10:08	Počasí	
2:12:17	předěl	Nový den; PP
2:12:23	Studio	Volební dny
2:12:43	rozhovor s Janem Kubáčkem	politolog
2:22:07	předěl	Sport
2:22:12	Sport	
2:28:17	Studio	
2:28:45	předěl	Nový den; PP
2:28:50	předěl	CNN Prima News
2:28:52	sponzor programu	Topstone
2:29:02	předěl	CNN Prima News
2:29:08	reklamy	
2:34:59	předěl	CNN Prima News
2:35:04	předěl	Nový den; PP
2:35:08	Studio	
2:35:54	předěl	Zprávy

2:35:58	Zprávy	
2:42:03	předěl	Nový den; PP
2:42:08	Studio	Novinky na sociálních sítích
2:47:46	upoutávky	
2:48:40	Studio	počasí
2:51:50	upoutávky	
2:52:20	Studio	Babiš versus Pavel – model při sčítání (STEM/MARK)
2:56:48	předěl	Nový den; PP

Z celkové koncepce pořadu je patrné, že redakce usilovala o to, aby divákům poskytla objektivní a vyvážené informace. Oba kandidáti dostali ve vysílání obdobný prostor (přibližně dvacetiminutový), jehož základní osnova byla obdobná. Při uvedení kandidátů byly stručně představeny základní informace související s kandidaturou (její ohlášení, motto kampaně) a především nové skutečnosti související s vývojem kampaně mezi prvním a druhým kolem. Součástí rozhovorů byly také otázky, které chtěli kandidátům položit občané ze všech koutů České republiky. Rozhovory obecně nebyly výrazně konfrontační, hosté byli spíše vyzýváni k tomu, aby sami hodnotili, jak se jim dařila kampaň v posledních dvou týdnech. V pořadu dostaly v rozhovorech obdobný prostor také manželky obou kandidátů; zařazen byl rovněž rozhovor s politologem Janem Kubáčkem, který se vyjadřoval ke kampani, přičemž u každého z kandidátů jmenoval určitá pozitiva i negativa, zároveň ovšem nedával najevo své preference. Z pojetí rozhovorů (či pořadu jako celku) v žádném případě nebylo možné vysledovat jakékoliv tendence favorizovat či defavorizovat některého z kandidátů. Lze tedy konstatovat, že moderátoři nedávali žádným způsobem najevo své preference, zachovávali po celou dobu neutrální, profesionální přístup.

Popisy a analýzy rozhovorů s jednotlivými kandidáty

Andrej Babiš

Úvod: *Předseda hnutí ANO Andrej Babiš ohlásil svoji kandidaturu na konci října. Hlavním mottem jeho kampaně je „Pomáhá lidem, proto Babiš“. V posledních dnech před druhým kolem prezidentské volby vedl především kontaktní kampaň, kterou ale přerušila anonymní zásilka pro jeho ženu, ve které byl podle expremiéra ostrý náboj. V kapse nosí miniaturu Pražského Jezulátka a věří, že umí zázraky. Jeho manželka Monika o něm říká, že by občas mohl zkusit krotit své emoce.*

Otázky a poznámky: *Před čtrnácti dny jste tu říkal, že se cítíte dobře. Můžete to říct i dnes? • Čím to je, že se cítíte líp? • To, o čem mluvíte, je napjatá atmosféra, agresivita, vyostřenost ve společnosti. Vás překvapila ta míra, jakou teď zažíváme? • Dá se to srovnat? (s komunálními volbami) • To je těžko měřitelné, pane Babiši. Možná nebyli tolik slyšet, ano. (v reakci na to, že Andrej Babiš říkal, že jeho příznivci nechodili na mítinky Petra Pavla) • My samozřejmě všichni víme o výhrůžkách Vaší manželce i Vám osobně. Požádal jste o policejní ochranu. Kdybyste ve volbách uspěl, cítil byste se mezi lidmi bezpečně? Nebál byste se o sebe a o svou rodinu? • Co z dění uplynulých dnů podle Vás bylo nejvíc za hranou? Ať už se to týkalo Vás nebo Vašeho protikandidáta? • My asi za třicet hodin budeme znát jméno nového prezidenta. Myslíte si, že to bude ten moment, který tohle všechno ukončí? Že se atmosféra ve společnosti změní? • Jak se to změní v případě, že to budete Vy? • Takže podle Vás pokud*

budete zvolen Vy, tak se ta atmosféra v tom okamžiku změní k lepšímu? • Vy jste už říkal, že to byla asi nejhorší kampaň ve Vašem životě. Předpokládám, že v ní byly i hezké momenty. Vzpomenete si na nějaké? • Jaký dárek jste třeba dostal? • Je pro Vás Petr Pavel těžkým soupeřem? • A když to vrátím k Petru Pavlovi – není soupeřem, ale není asi ani spoluhráčem. Jak byste ho nazval Vy sám? • Pane Babiši, řekněte mi – v případě, že nebudete zvolen prezidentem – jak tahle zkušenost posune Vaši politickou kariéru? Když náhodou spíte, sníte třeba o tom, že byste byl znovu premiérem? Nesníte o tom, nepřál byste si to? • Tak to jsou takové dlouhodobé plány. Prozradíte mi plán na dnešní večer? • Odměňte se nějak, ať už dopadnou volby jakkoli? Slíbil jste třeba něco manželce nebo celé rodině? Nějaký odpočinek?

Otázky diváků (příležitostně doplňované redakcí): *Proč chcete být kandidátem na prezidenta? • Vyžil byste s mateřskou, případně s rodičovským příspěvkem (protože ta částka je totálně nereálná pro vyžití i pro maminky samoživitelky)? • Ono je to rozdělené do těch let... Otázka byla, jestli byste vyžil. Přeci jen jste bohatý člověk. (redaktorka v reakci na to, že Andrej Babiš v odpovědi rozmlouval především o tom, že jeho vláda rodičovský příspěvek navyšovala) • Jste hodný na zvířata? • Vy jste mi prozradil, že jsou zvířata, která nemusíte. Která to jsou, pane Babiši? (redaktorka) • Kdo u vás chytá pavouky? (redaktorka) • Ale máte čtyři psy. (redaktorka) • Nelitujete, že jste do té kandidatury šel, když Vám dávají zabrat? • Co byste chtěl udělat pro mladou generaci ohledně bydlení a volných pracovních míst? • Co byste s tím mohl udělat jako prezident? (redaktorka) • A ta nová pracovní místa, pane Babiši? (redaktorka) • Potřebujeme nová pracovní místa? (redaktorka) • S dovolením Vás přeruším, zdravotní péče se týká poslední dotaz. (Andrej Babiš promlouval o nedostatku doktorů v některých regionech) • Co by se dalo udělat pro nemocnici, aby tam byla lepší péče, než je teď. Teď je všude dlouhé čekání a nikde o vás nemají moc velký zájem. • Paní měla zřejmě na mysli konkrétní nemocnici, ale co lze udělat obecně pro zdravotnictví. (redaktorka) • Co říká pan Babiš? (redaktorka – v reakci na to, že Andrej Babiš začal odpovídat tím, že pan Válek označil šestihodinové čekání u doktora za normální) • Co byste obecně udělal pro zdravotnictví v roli prezidenta? (redaktorka) • Mluvil jste třeba o těch stomatologích a dalších odbornících, kteří v některých regionech chybí. Jak byste tohle řešil? (redaktorka) • Široká problematika, o tom bychom mohli dlouho mluvit. Nicméně děkuji za odpovědi.*

V souvislosti s Andrejem Babišem byly v úvodu zmíněny aktuální informace z průběhu kampaně před druhým kolem prezidentské volby. Rozhovor se poté rovněž z velké části týkal kampaně a současné atmosféry ve společnosti. Moderátorka se Andreje Babiše spíše dotazovala na dojmy, hodnocení a možná vyústění kampaně, otázky nebyly nijak významně konfrontační. Jedna odpověď Andreje Babiše byla ze strany redakce mírně korigována (konkrétně se jednalo o situaci, kdy Andrej Babiš tvrdil, že jeho příznivci nechodí na mítinky Petra Pavla /s cílem je narušovat/; moderátorka v reakci uvedla, že rozdíl v počtu přítomných odpůrců je těžko měřitelný). Rozhovor byl protkán tématem napjaté atmosféry, kterou pociťovali nejen sami kandidáti, ale která prostupovala celou společností. Ze strany redakce nebyly pozorovatelné žádné tendence přikládat některému z kandidátů zodpovědnost za vyostřování kampaně a rozdmýchávání celospolečenské disharmonie – oba v této záležitosti dostali obdobný prostor k vyjádření svých postřehů a názorů. Konkrétních politických témat (zdravotnictví, bydlení, pracovní místa, rodičovský příspěvek) se více týkaly dotazy občanů než otázky redakce. V pořadu nebylo uvedeno, jakým způsobem byly vybráni občané, kteří chtěli kandidátům položit nějaký dotaz – pravděpodobně se jednalo o náhodné kolemjdoucí. Jejich složení bylo poměrně pestré (dítě, matka s kočárkem, muž ve středním věku, paní v seniorském věku), cílem bylo tedy pravděpodobně oslovit zástupce různorodých skupin ve společnosti. Redaktorka některé dotazy občanů dále doplňovala či vyjasňovala, případně Andreje Babiše navracela k jádru otázky. Některé z těchto dotazů

byly předloženy oběma kandidátům v totožné podobě, což podtrhovalo skutečnost, že oba rozhovory byly vystavěny na základě obdobné osnovy.

Petr Pavel

Úvod: *Bývalý předseda vojenského výboru NATO oznámil kandidaturu loni v září. Česko podle něj potřebuje klidného a srozumitelného prezidenta. Jeho slogan zní „vratme Česku řád a klid“. Poslední týden před finále prezidentského klání kvůli viróze rušil svůj program. Naposledy musel dementovat email, kterým se masově šířilo tvrzení, že v noci na čtvrtek zemřel. Petr Pavel miluje jízdu na motorce a manželka Eva o něm říká, že má raději činy než slova.*

Otázky a poznámky: *Před čtrnácti dny jste říkal, že jste soutěživý typ, a že Vás kampaň baví snad čím dál tím víc. Platí to i dnes? • Včera nešel přehlédnout ten hoax, který jste musel dementovat – tedy zpráva o Vašem úmrtí nebo kolapsu. Čekali jste, že se to vyvine až tímhle směrem, ta vypjatá atmosféra, agresivita? • Víme, že policie šetří i výhrůžky protikandidátovi Andreji Babišovi a jeho rodině, konkrétně paní Monika Babišová se také stala obětí. Řekněte mi, Vaše paní zůstala ušetřena takovýchhle nepříjemností? Necítila se v nějaký moment i ona třeba v ohrožení? Neměla strach? • Kdybyste měl vypíchnout jeden opravdu hezký moment, který by to byl? Andrej Babiš tady před Vámi říkal, jaké dostával dárky. Tak co to bylo u Vás? • Asi za třicet hodin už budeme znát jméno příštího prezidenta. Myslíte si, že to bude ten moment, kdy to napětí ve společnosti pomine? Že se v tu chvíli utne? • Možná to bylo to zklidnění, o kterém mluvíte, ale já se přiznám, že mně už jste se včera zdáli oba poměrně unavení. Byl to jenom můj dojem, nebo je to tak? • Vy jste tenhle týden vypustil část svého programu kvůli viróze. Podle našich kolegů z americké CNN by Vám to u voličů v Americe mohlo ubrat dost bodů. Myslíte si, že u českých voličů to bude jinak? Nebojíte se toho? • Kdybyste měl těch uplynulých čtrnáct dnů svého života zhodnotit v nějakých dvou nebo třech slovech – jak byste to řekl? • Byl pro Vás – nebo je pro Vás - Andrej Babiš těžkým soupeřem? • Umíte si představit, že pokud byste se stal Vy prezidentem a on hypoteticky v budoucnosti premiérem, že byste našli společnou řeč? • Pane Pavle, pokud se stanete prezidentem, tak Vám připadne mimo jiné plat 350 tisíc + 320 tisíc korun měsíčně jako náhrady. Máte nějaký plán, jak s těmi penězi naložíte? A teď mám na mysli třeba přispívání na nějakou pravidelnou charitu nebo nějakou jinou finanční podporu? • Prozradíte mi, jaký máte plán na dnešní večer? • Ať už dopadnou volby jakkoli, na co se po nich nejvíc těšíte? Slíbil jste nějakou odměnu sobě, své rodině, manželce? • Já se Vás nebudu ptát, koho tipujete za vítěze, ale zkusím to jinak. Jaký podle Vás bude rozdíl mezi vítězem a poraženým?*

Otázky diváků (příležitostně doplňované redakcí): *Jaké je to na vojně? • Byl byste pro návrat povinné vojenské služby? (redakce) • Vyžil byste s mateřskou, případně s rodičovským příspěvkem, protože ta částka je totálně nereálná pro vyžití i pro maminky samoživitelky • Když připomenu přesné znění otázky – ta mířila přímo na Vás – jestli Vy byste vyžil řekněme s málem. (redakce) • Jak dlouho hrajete hokej, proč jste ho začal hrát, proč se Vám líbí? • Ve všech vystoupeních vypadáte klidně, vyrovnaně. Dokážete se také v životě skutečně vytočit a naštvat? • No ono, já musím říct, že tu Vaši, řekněme, emoční rezervovanost, Vám někteří lidé vyčítali. Dokonce i komentátoři. Opravdu Vás v té kampani, v těch debatách, nevytočilo nic natolik, abyste se naštvál? Abyste ty emoce ukázal? Byť negativní? (redakce) • Co byste chtěl udělat pro rozvoj naší země co se týče ekonomiky a zemědělství? • Co by se dalo udělat pro nemocnici, aby tam byla lepší péče, než je teď? Teď je všude dlouhé čekání a nikde o vás nemají moc velký zájem.*

V úvodu byly (stejně jako u protikandidáta) zmíněny především aktuální informace z průběhu kampaně před druhým kolem prezidentské volby. Zaznělo také motto Pavlovy kampaně nebo výrok jeho manželky. Rozhovor s Petrem Pavlem se uskutečnil formou videohovoru, což patrně nemělo žádný vliv na jeho obsah. Jádrem rozhovoru byla opět zejména reflexe posledních dvou týdnů kampaně, napjatá atmosféra, kterou pociťovali sami kandidáti, a která prostupovala celou společností. Moderátorka se dotazovala na možná vyústění a na konkrétní momenty kampaně, v nichž byla vyhrocená nálada ve společnosti nejvýraznější, netlačila kandidáty k přijetí zodpovědnosti za tento vývoj – rozhovory tak byly v podstatě nekonfrontační. Na rozdíl od rozhovoru, který byl na programu CNN Prima News vysílán před prvním kolem, byl tentokrát Petr Pavel oslovován pouze jménem (resp. příjmením), nikoliv titulem (hodností). Konkrétní dotazy týkající se politických témat (ekonomika, zemědělství, rodičovský příspěvek, zdravotnictví, vojenská služba) opět vzešly od občanů, redakce je případně doplňovala. Pojetí obou rozhovorů bylo tedy velmi podobné.

Shrnutí analýzy

Rozhovory s oběma kandidáty v pořadu *Nový den (Hledá se prezident)* vysílaném dne 27. ledna 2023 na programu CNN Prima News byly vystavěny na základě obdobné struktury. Přístup redakce byl neutrální, nebyly patrné žádné tendence favorizovat, či defavorizovat některého z kandidátů. Stejně tak další prvky pořadu vztahující se k oběma prezidentským kandidátům (rozhovory s manželkami, rozhovor s politologem) byly pojaty tak, aby ve vysílání obě strany dostaly srovnatelný prostor s obdobnou osnovou.

2.3. Superdebata: Hledá se prezident I a II

Provozovatel vysílání FTV Prima, spol. s r. o. rozhodl vysílat před prvním kolem prezidentské volby na programech Prima a CNN Prima News dvě debaty pod názvem *Superdebata: Hledá se prezident*. Vysílacími dny byly středy 4. ledna a 11. ledna 2023 od 20:15 hodin a délka obou pořadů byla přibližně 90 minut. Do obou Superdebat společně byli pozváni všichni kandidující, avšak každá proběhla s účastí jen části z nich. Klíčem pro pozvání hostů do první nebo druhé Superdebaty byly výsledky výzkumů veřejného mínění ukazující preference veřejnosti v prezidentské volbě v době před dvojicí Superdebat. Do prvního pořadu bylo pozváno šest kandidátů s nižšími preferencemi a do druhého pořadu tři kandidáti s vyššími preferencemi podle výzkumů veřejného mínění. Do dvojice Superdebat vzatých společně bylo pozváno všech devět v tu dobu kandidujících uchazečů, z nichž jeden později svou kandidaturu stáhl. Ministerstvo vnitra přijalo oznámení Josefa Středuly o vzdání se kandidatury ve volbě prezidenta republiky dne 9. ledna 2023, což se dvojice Superdebat nedotklo, neboť Josef Středula byl mezi hosty první Superdebaty 4. ledna 2023, která byla vysílána dříve, než z prezidentské volby odstoupil. Zvláštností druhé Superdebaty 11. ledna 2023 byla okolnost, že jeden z trojice pozvaných kandidátů – Andrej Babiš – pozvání nevyužil a debata se uskutečnila bez něj.

Dva pořady se stejným titulem *Superdebata: Hledá se prezident* tvořily společně jeden vyšší celek, o čemž svědčí zejména fakt, že společně poskytly prostor pro debatu všem uchazečům o prezidentství. Zároveň mezi první a druhou Superdebatou byly takové rozdíly, že je nutné je analyzovat do značné míry samostatně.

Odlišnost první a druhé Superdebaty nespočívala v jejich rozdílném pojetí. Ke společným rysům dvou Superdebat patřil stejný vysílací čas ve středu od 20:15 hodin na programech Prima a CNN Prima News, ovšem ve dvou různých týdnech. Stejná byla moderátorská dvojice Terezie Tománková a Petr Suchoň, kteří měli v obou Superdebatách stejně rozdělené úlohy. Zatímco úkolem Terezie Tománkové bylo moderování debaty a veškerá komunikace s hosty, její kolega Petr Suchoň se ve svých vstupech obracel výhradně k divákům pořadu s různými doplňujícími informacemi k volbě prezidenta republiky jako takové, k organizaci Superdebat včetně uvedení klíče pro pozvání hostů do první a druhé debaty, s informačními přehledy připravenými redakcí k nastínění širšího společenského kontextu debat, a uváděl rovněž pasáže s interaktivním obsahovým prvkem, kterým bylo divácké hlasování v průběhu pořadu o tom, koho z přítomných hostů diváci považují za nejlepšího v debatě. Obdobné bylo pojetí i rozsah vizitek hostů, které při jejich úvodním představování slovně prezentovala Terezie Tománková. Obě debaty probíhaly pod řízením moderátorky, nikoliv jako debata přímo mezi hosty, a zcela výjimečné momenty přímého kontaktování hosta hostem jen potvrzují toto pravidlo. Obě Superdebaty byly jednou přerušeny reklamní pauzou, a to před závěrečnou pasáží pořadu, ve které měli přítomní hosté prostor pro své monologické poslední oslovení diváků a ve které byly prezentovány výsledky hlasování diváků o tom, koho z přítomných hostů považují za vítěze debaty. Obě Superdebaty probíhaly ve studiu za přítomnosti publika. Publikum se v některých momentech projevovalo hlasitě, ale nikdo z publika se neúčastnil debaty a publiku nebyla věnována v průběhu pořadu zvláštní pozornost na úkor debaty. Vizuální prezentace hostů v průběhu každé ze Superdebat byla srovnatelná. Bylo by možné jmenovat další společné detailní rysy obou Superdebat. Provozovatel vysílání evidentně pečlivě promýšlel celkovou koncepci dvojice Superdebat kandidátů před prvním kolem prezidentské volby se zřetelem k zásadám objektivitě a vyváženosti.

Provozovatel se nicméně rozhodl pro dvoudílné řešení Superdebat prezidentských kandidátů se zřetelnými rysy asymetričnosti. První Superdebata měla šest pozvaných kandidátů a byla vysílána v týdnu předcházejícím volebnímu týdnu, zatímco do druhé Superdebaty byli pozváni jen tři kandidáti a vysílána byla ve středu volebního týdne, necelé dva dny před pátečním začátkem hlasování v prezidentské volbě. Klíč pro pozvání hostů do dvojice Superdebat je jejich podstatným společným znakem, který je nutné hodnotit z hlediska zákona č. 231/2001 Sb. u dvojice těchto pořadů jako celku. Naproti tomu konkrétní obsah dvou Superdebat, z nichž v první se o stejnou stopáž dělilo šest hostů, zatímco v druhé to měli být tři pozvaní hosté, z nichž jeden na účast rezignoval, čímž se dále zvýšil prostor pro dva kandidáty, kteří pozvání využili, je třeba hodnotit samostatně. Zejména z kvantitativního hlediska není možné posuzovat obě Superdebaty společně, respektive je to možné jen v rovině orientačního srovnání.

V tomto materiálu vyhodnotíme nejprve klíč pro pozvání hostů do dvou Superdebat, který je stěžejním obsahovým aspektem obou Superdebat jako jednoho celku. Dále se budeme samostatně věnovat obsahu první a obsahu druhé Superdebaty. Samostatná pasáž je věnována stížnostem na Superdebaty televize Prima. Zjištěné poznatky shrnuje společný závěr.

Klíč pro pozvání hostů

Klíč pro pozvání hostů je zásadní aspekt, který byl pro obě Superdebaty televize Prima společný a který je také nutné hodnotit z hlediska zákona ve vztahu k oběma Superdebatám společně.

O klíči pro pozvání hostů do Superdebat provozovatel vysílání informoval s předstihem – např. v upoutávkovém článku k první Superdebatě na své internetové stránce: „*Moderátoři Terezie Tománková a Petr Suchoň přivítají v novém studiu, ve kterém nebude chybět hlediště s publikem, šestici kandidátů s nižšími preferencemi podle aktuálních předvolebních průzkumů.*“³ Obdobná informace zazněla také na začátku první Superdebaty, kde byl názorně prezentován i příklad jednoho takového výzkumu. Při inzerování druhé Superdebaty, která byla naplánována na dobu necelé dva dny před prezidentskou volbou, kdy volební zákon zakazuje zveřejňování předvolebních a volebních průzkumů, již provozovatel hovořil pouze o pozvání „*horkých kandidátů*“ či „*nejžhavějších kandidátů*“⁴ apod. bez konkrétní specifikace, na základě jakých kritérií byli určeni příslušní kandidáti jako favorité volby. Podobně byl klíč pro pozvání hostů naznačen i na začátku druhé Superdebaty.

V době rozhodování o pojetí debat televize Prima před prvním kolem volby prezidenta republiky bylo kandidátů celkem devět (až později jeden kandidát rezignoval), což by byl pro jedinou debatu poměrně značný počet. Debatování s takto vysokým počtem hostů v jediném pořadu se objektivně neobejde bez negativních dopadů na průběh debaty, jako je tlak na celkovou délku pořadu a v nepříímé úměře na prostor pro promluvy účastníků, tlak na velikost odstupů mezi jednotlivými promluvami každého hosta atd. S počtem hostů debaty rostou komplikace pro sdělnost diskusního pořadu. Může být otázka, jak by se měl provozovatel vysílání v případě pozvání všech kandidátů najednou vyrovnat se značně různou významností jejich postavení ve veřejném životě signalizovanou např. velmi různými volebními preferencemi podle sociologických výzkumů. Volba jiného řešení než jedné společné debaty všech kandidátů má z objektivního hlediska racionální opodstatnění.

V době před vysíláním dvojice Superdebat výzkumy veřejného mínění různých agentur opakovaně ukazovaly, že mezi kandidáty na prezidenta republiky jsou tři s preferencemi výrazně vyššími, než jaké mají ostatní. Dokumentovat to můžeme na přehledu výsledků jednoho z posledních takových výzkumů, které byly prezentovány v úvodu první ze Superdebat ve vysílání programů Prima a CNN Prima News:

---

³ Viz <https://cnn.iprima.cz/sledujte-zive-prezidentskou-superdebatu-v-argumentacnim-boji-se-utka-sestice-kandidatu-196936>.

⁴ Viz např. <https://cnn.iprima.cz/sledujte-zive-ostry-duel-pavla-a-nerudove-kdo-uspeje-v-dalsi-superdebate-cnn-prima-news-197581>.

Moderátor Petr Suchoň v první Superdebatě při představení klíče pro pozvání hostů poukázal na to, že „průzkumy veřejného mínění dlouhodobě favorizují trojici kandidátů“ a obrazem prezentovanou ukázkou označil za příklad. V tomto výzkumu agentury Median pro MF DNES z konce roku 2022 měli tři kandidáti podporu mezi 25 a 30 procenty respondentů, a ostatních šest mělo podporu v rozmezí od necelého jednoho procenta do necelých pěti procent respondentů. Odstup mezi vyrovnanou první trojicí a skupinou ostatních byl více než 20 procentních bodů, což je možné považovat za znak existujícího výrazného rozdílu v reálném postavení prvních tří kandidátů v politickém a společenském životě oproti ostatním kandidátům. Je známo, že podobné výsledky měly v téže době i výzkumy jiných agentur provádějících sociologické výzkumy⁵. Rozdělení kandidátů do dvou skupin, potažmo do dvou Superdebat, tak není možné považovat za svévolné rozhodnutí provozovatele vysílání, ale za přihlídnutí k reálné situaci.

Podle § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb. „Provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlídnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.“. Podstatné v tomto případě je, že provozovatel vysílání je podle zákona přímo povinen ve zpravodajských či politicko-publicistických pořadech, mezi které debaty kandidátů na prezidenta republiky nepochybně patří, k názorům jednotlivých skupin veřejnosti s přihlídnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě. Mezi takové skupiny veřejnosti nepochybně je možné v době prezidentské kampaně zařadit i skupiny podporovatelů prezidentských kandidátů. Klíč, který televize Prima zvolila pro pozvání kandidátů na prezidenta republiky do dvou Superdebat, z tohoto hlediska neodporuje zákonu č. 231/2001 Sb. I Nejvyšší správní soud při posuzování aktuálních volebních stížností konstatoval, že „Z ničeho neplyne, že by všichni kandidáti museli vždy v televizi vystupovat společně“⁶. To samozřejmě

⁵ Viz např. článek https://www.irozhlas.cz/volby/prezidentske-volby-2023-pruzkum-srovnani-median-stem-kantar_2212221547_ako a odkazy u článku.

⁶ Viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. února 2023, č. j. Vol 85/2023-12.

neznamená, že debata s devíti účastníky je z principu neproveditelná. Je možné poznamenat, že podobně jako televize Prima postupovala při organizaci debat prezidentských kandidátů televize NOVA, tj. vysílala dvě debaty – jednu s šesti a jednu se třemi pozvanými kandidáty.

Superdebata, 4. 1. 2023

V úvodu pořadu moderátorka Terezie Tománková informovala diváky o způsobu vysílání debat televizí Prima (tj. na programech Prima a CNN Prima News) před prvním kolem prezidentské volby: *„O nejvyšší ústavní funkci má zájem devět kandidátů. Šest z nich, šest kandidátů přijalo pozvání do dnešní první televizní Superdebaty. Tři kandidáti jsou pozváni příští týden za stejných podmínek na Primě CNN a Prima News v hlavním vysílacím čase.“* Klíč pro pozvání hostů do Superdebat pak představil spolumoderátor Petr Suchoň takto: *„Průzkumy veřejného mínění dlouhodobě favorizují trojici kandidátů. Názorně si to ukážeme na tom nejaktuálnějším od Medianu pro Mladou frontu DNES. Petr Pavel, Andrej Babiš, Danuše Nerudová. Následuje zbylá šestice, která potřebuje prostor, potřebuje zazářit, potřebuje vás oslovit co nejvíce a ten prostor dostane právě dnes. Právě proto Marka Hilšera, Pavla Fischera, Jaroslava Baštu, Josefa Středulu, Karla Diviše a Tomáše Zimu. Už za malý okamžik přivítáme tady v našem velkém studiu na Primě a CNN Prima News.“* Současně byl v obraze prezentován graf s výsledkem předvolebního výzkumu agentury Median pro MF DNES, který jsme uvedli výše v pasáži věnované klíči pro pozvání hostů do Superdebat. Kromě informací o klíči pro zvaní hostů spolumoderátor uvedl za pomoci infografiky výsledky dvou výzkumů veřejného mínění, které dokumentovaly názory respondentů na vliv zdražování na finanční situaci jejich domácnosti a na to, jaké jsou podle nich preferované vlastnosti prezidenta republiky, což fungovalo jako nastínění kontextu nadcházející debaty. K tomu, na jaké otázky budou kandidáti odpovídat, spolumoderátor uvedl: *„budeme se jich ptát na jejich vize, na jejich argumenty, na jejich názory, jak chtějí na vás na voliče zapůsobit, abyste jim odevzdal, odevzdali právě váš hlas“.*

Šest hostů první Superdebaty přicházelo jednotlivě v pořadí podle čísel kandidátů vylosovaných Ministerstvem vnitra, a zároveň je moderátorka představovala krátkou slovní vizitkou unifikované struktury, v níž uvedla, kdo kandidáta navrhuje, základní informaci o jeho profesionálním zázemí a politickou příslušnost. Kandidáti zaujali místo vstoje u řečnických pultíků rovněž v pořadí svých vylosovaných čísel. Za zády každého hosta byl jeho velký portrét. Ve středním prostoru studia stála u svého pultíku čelem k hostům a zády k hlavní kameře moderátorka, a případně do něj vstupoval spolumoderátor. Za zády moderátorky sedělo v několika řadách stupňovitěho hlediště publikum.

Uvádíme ukázkou uspořádání studia při debatě na celkovém záběru hlavní kamery:

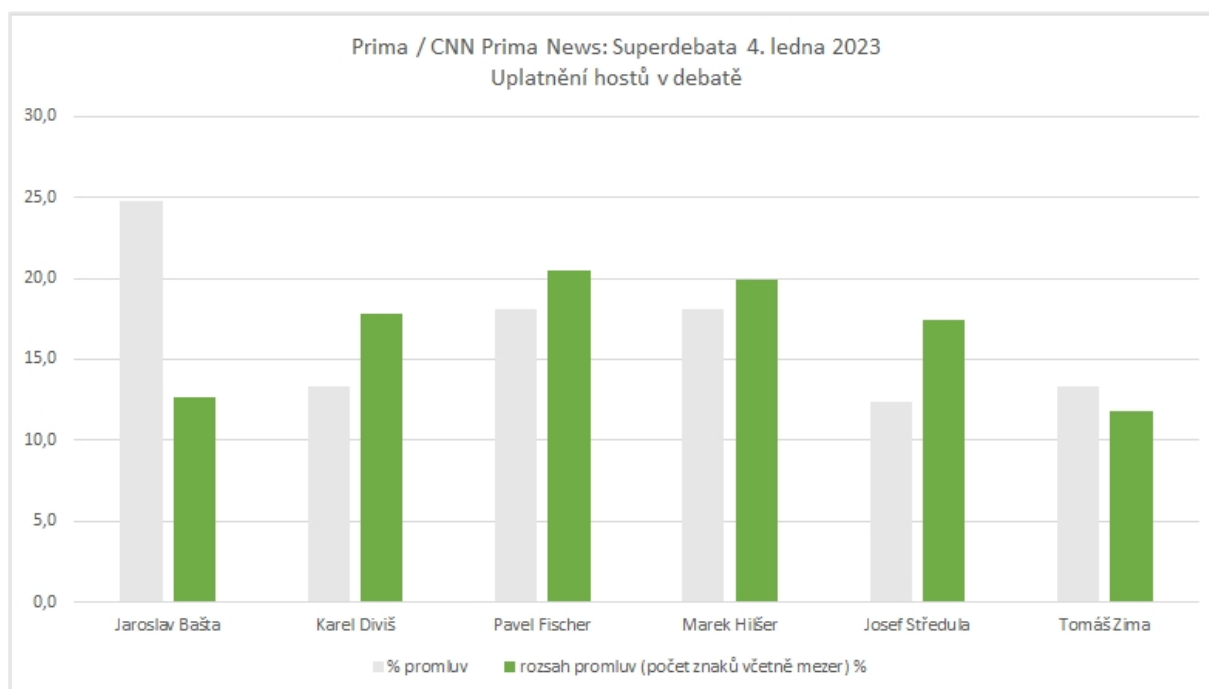
Je možné konstatovat, že hosté nebyli, pokud jde o jejich pozici při debatě ve studiu, nijak zvýhodňováni či znevýhodňováni proti ostatním. Pokud jde o **vizuální zpracování Superdebaty**, je možné konstatovat, že tato dílčí složka celkové výpovědi byla připravena a provedena velmi pečlivě a přispěla k vyváženosti pořadu.

Po představení hostů dostal ještě před startem debaty slovo opět spolumoderátor, který informoval o diváckém hlasování v průběhu pořadu: „*můžete rozhodnout o tom, který z našich hostů vás dnes nejvíce přesvědčil, který z našich hostů byl z vašeho pohledu tím nejlepším*“. Moderátor informoval o dvou způsobech, kterými je možné hlasovat – buď poměrně tradičním způsobem prostřednictvím zprávy SMS příslušného znění pro konkrétního hosta, nebo prostřednictvím grafického QR kódu zobrazeného na obrazovce, k čemuž uvedl: „*Stačí namířit fotoaparát vašeho chytrého mobilního telefonu. Ten vás odkáže na stránky CNN Prima.cz a také tam můžete hlasovat.*“ Běžící titulek u občas zobrazované připomínky diváckého hlasování a QR kódu parafrázoval otázku pro divácké hlasování v tomto znění: „*Kdo z hostů byl podle vás v debatě nejlepší?*“ Podle informací spolumoderátora byl při hlasování započítáván jeden hlas z jednoho telefonního čísla a jeden hlas z každého hlasování prostřednictvím QR kódu a internetu. Několikrát v průběhu pořadu byly uváděny průběžné výsledky diváckého hlasování a na závěr jeho výsledek. Tyto pasáže uváděl vždy spolumoderátor Petr Suchoň. Podobný interaktivní prvek bývá běžně používán v různých pořadech, kde slouží k ozvláštění obsahu pořadu, a stejně hodnotíme tento prvek i v Superdebatách televize Prima: jednalo se v podstatě o zábavný prvek k zvýšení atraktivnosti pořadu, který neměl prakticky žádný vliv na objektivitu či vyváženost pořadu. V pořadu bylo vkládání pasáží s informacemi o diváckém hlasování využíváno k členění obsahu debaty a k poskytnutí chvilky oddechu pro hosty a moderátorku.

Hlavním obsahem pořadu byla debata moderátorky Terezie Tománkové s hosty. Nejprve se zaměříme na **způsob organizace a vedení debaty**. Debata byla řízena moderátorkou, která kladla otázky a udílela hostům slovo. Terezie Tománková si s přehledem udržovala moderátorskou kontrolu nad průběhem debaty po celou dobu pořadu, což jí usnadňovali i hosté mírou své disciplinovanosti během debaty. Moderátorka oslovovala hosty, kterými byli v první Superdebatě vesměs muži, vždy slovem pane a příjmením, tedy stejným způsobem bez upozorňování na titul, postavení či profesi hosta. Ke všem

účastníkům debaty bez rozdílu přistupovala moderátorka stejně zdvořile. Převážná část debaty probíhala v cyklech, kdy se ke stejné otázce či ke stejnému tématu vyjádřili postupně všichni hosté. Bylo tomu tak v pasážích debaty řízených moderátorkou ve stylu interview a v pasážích krátkých odpovědí hostů na stejnou položenou otázku v měřeném časovém limitu 30 sekund. Pořadí promluv hostů variovalo od pořadí podle vylosovaných čísel prezidentských kandidátů, přes různé zpřeházené varianty po pořadí opačné. Je možné konstatovat, že moderátorka při udílení slova hostům postupovala systematicky tak, aby nikdo nebyl zvýhodněn či znevýhodněn různou frekvencí nebo pořadím při udílení slova. Naopak v pasážích, ve kterých mohli hosté reagovat na předtím řečené, dostávali hosté slovo na základě svého přihlášení, které nevyužívali všichni nebo všichni stejně. Dílčí rozdíly v míře zapojení jednotlivých hostů do debaty zčásti vyplynuly z jejich rozdílné aktivity v těchto pasážích debaty. Moderátorka průběžně dbala na to, aby hosté odpovídali na položené otázky a nepřecházeli k obsáhlejším projevům obsahově se vzdalujícím od původní otázky, a proti protahování promluv neváhala zdvořile zasahovat. Snažila se také dbát na to, aby hosté měli podobný prostor pro své promluvy. Ve hře je zde obecně kromě způsobu organizace a vedení debaty i řečnický naturel, řečnická zkušenost a další individuální dispozice hostů, které se projevují i tak, že někteří hosté mají tendenci ke krátkým promluvám a někteří k delším. V případech, kdy by rozsah odpovědi byl neúměrně stručný oproti odpovědím jiných účastníků debaty, neváhala moderátorka operativně používat doplňující dotazy k probíranému aspektu. Částečně se jí tak podařilo dosáhnout vyrovnanějšího rozsahu promluv jednotlivých hostů.

Graf: Kvantitativní analýza uplatnění hostů v první Superdebatě televize Prima

Ke grafu, který názorně ukazuje procentuální podíly šesti hostů na debatě podle počtu a rozsahu promluv, doplňujeme ještě tabulku s číselnými údaji.

Tabulka: Kvantitativní analýza uplatnění hostů v první Superdebatě televize Prima

kandidát	počet promluv		rozsah promluv (počet znaků včetně mezer)	
	n	%	n	%
Jaroslav Bašta	26	24,8	5 285	12,6
Karel Diviš	14	13,3	7 454	17,8
Pavel Fischer	19	18,1	8 598	20,5
Marek Hilšer	19	18,1	8 341	19,9
Josef Středula	13	12,4	7 286	17,4
Tomáš Zima	14	13,3	4 956	11,8
celkem	105	100	41 920	100

Základem kvantitativního porovnání podílu jednotlivých kandidátů na debatě byl přepis plného znění Superdebaty⁷. Za 100 % byl pracovně považován souhrnný obsah promluv kandidátů bez podílu moderátorů. Rozsah všech promluv kandidátů byl změřen s použitím funkce „počet slov“ ve Wordu změřením počtu znaků (včetně mezer), tedy prakticky písmen, ze kterých se skládají promluvy, včetně mezer mezi slovy, což je jeden více z možných způsobů objektivního kvantitativního vyjádření rozsahu mluveného slova. Často využívané měření délky promluv, které je poměrně pracné, může být problematické, když různí mluvčí mají různou řečovou kadenci, takže za stejný časový úsek pronesou výrazně různé množství textu. Řečová kadence může klesat např. s věkem. Lze předpokládat, že změření časové délky promluv by poskytlo poněkud jiné relace mezi účastníky debaty. Z použitých kritérií rozsahu a počtu promluv je významnější rozsah. Uvedení počtu promluv má pomocnou funkci.

Rozdílná řečnická disponovanost a připravenost účastníků debaty, čili subjektivní faktory na jejich straně, se obecně pravidelně zčásti odráží na tom, jak se dokáží v debatě s více účastníky prosadit, a bylo tomu tak do určité míry i v první Superdebatě televize Prima, kde se jako méně hovorní diskutéři projeví Tomáš Zima a Jaroslav Bašta, a naopak jako poněkud rétoricky aktivnější než ostatní Pavel Fischer a Marek Hilšer. Na základě monitoringu obsahu pořadu je možné ovšem říci, že rozdíly ve využití prostoru k debatě jednotlivými kandidáty byly v rozhodující míře způsobeny subjektivními faktory na straně hostů, a nikoliv způsobem organizace a vedení debaty ze strany provozovatele vysílání. Debata byla organizována a vedena tak, aby hosté měli příležitost se v ní stejně uplatnit, a bylo i na nich, aby toho využili. Od moderátora debaty není možné očekávat, že bude zvláštním přístupem k méně aktivnímu či hůře připravenému účastníkovi debaty plně kompenzovat jeho menší schopnost zapojení do debaty. Poznatky z kvantitativní analýzy podílu hostů na debatování v první Superdebatě vyznívají jako vyjádření pozorovaných rozdílů v přístupu jednotlivých kandidátů, v jejich dispozicích a připravenosti k debatě.

Dále se zaměříme na **tematickou stránku** první Superdebaty. Úvodní dvě otázky, které moderátorka položila postupně všem hostům, byly tyto:

- *Jakou základní myšlenku, tezi, byste občanům České republiky jako prezident na začátku tohoto složitého roku řekl?*
- *Jaké konkrétní řešení byste jako prezident prosazoval v oblasti pomoci lidem?*

⁷ Zdroj: Newton Media, a.s.

V odpovědi na první otázku dostali hosté prostor, aby každý podle svého uvážení sdělil divákům, co považuje za podstatné, a touto formou se jim představil jako uchazeč o prezidentství. Druhá otázka tematicky navazovala na krátce předtím inzerovanou prezentaci výsledků výzkumu veřejného mínění o otázce „*Jaký je vliv zdražování na finanční situaci vaší domácnosti?*“. Odpovídání na tyto otázky bylo moderátorkou vedeno formou interview. Na tento úvodní blok navázala kratší pasáž, ve které mohli hosté, kteří se o to přihlásí, reagovat na odpovědi ostatních diskutujících, což využili Pavel Fischer, Jaroslav Bašta, Tomáš Zima a Marek Hilšer.

Po krátké pauze v debatě, ve které byly prezentovány první průběžné výsledky diváckého hlasování, následoval druhý blok, který byl věnován průběhu volební kampaně. Předmětem otázek moderátorky byly, podle jejích slov: „*Minulost kandidátů, výroky a vyjádření, kroky mnohdy kontroverzní i aktuální vyjádření.*“ Formou krátkého interview zpovídala moderátorka postupně všechny hosty, kterým kladla otázky sice na stejné zastřešující téma, ale individualizované pro každého hosta. Následoval opět vstup s prezentací průběžných výsledků diváckého hlasování.

Změnu formátu debaty přinesl třetí blok, ve kterém požádala moderátorka hosty, aby odpovídali stručně všichni na stejnou položenou otázku v měřené lhůtě 30 sekund. Téma vyjádřila moderátorka takto: „*chceme, aby si naši diváci, případně vaši voliči udělali představu o vašich politických názorech.*“ Položené otázky byly tyto:

- *Měli by mít lidé možnost připlácet si za nadstandardní zdravotní péči?*
- *Jste pro zvýšení daní, pokud ano, buďte, prosím, konkrétní, jakých?*
- *Kdo je vaším politickým vzorem?*
- *Souhlasíte s tím, aby v České republice byla vojenská základna Spojených států amerických?*
- *Jak byste postupoval jako prezident České republiky, jaké řešení byste prosazoval ve vztahu k ukončení války na Ukrajině?*

Blok uzavřela kratší pasáž, ve které mohli hosté, kteří se o to přihlásí, reagovat na odpovědi ostatních diskutujících, což tentokrát využili Pavel Fischer, Marek Hilšer, Jaroslav Bašta a ještě jednou Pavel Fischer, který reagoval na předcházející slova Jaroslava Bašty. Debata se tím přiblížila k závěru. Následovala pasáž s prezentací průběžných výsledků diváckého hlasování, a po ní přerušení pořadu reklamní pauzou.

Po reklamní pauze byly naposledy zopakovány informace o možnostech diváckého hlasování, a pak již moderátorka uvedla poslední blok promluv hostů: „*...čas na poslední vzkaz, poslední slovo voličům. Naši kandidáti, naši hosté, dostanou každý 30 vteřin.*“ Hosté pak prezentovali bez položených otázek monologické poslední oslovení voličů. Po různém střídání a převrácení pořadí promluv hostů v průběhu debaty se pořadí vystoupení prezidentských kandidátů při posledním slovu vrátilo opět k výchozímu pořadí podle čísel kandidátů vylosovaných Ministerstvem vnitra. Moderátorka Terezie Tománková poděkovala hostům za účast v debatě.

Tečkou za pořadem byla prezentace výsledku diváckého hlasování o tom, kdo z hostů byl podle nich v debatě nejlepší. Výsledky prezentoval spolumoderátor Petr Suchoň ve zkrácené podobě slovem, a v úplnosti byly uvedeny v obraze:

Jak můžeme pozorovat, výsledky diváckého hlasování byly zčásti mimoběžné jak s volebními preferencemi kandidátů podle sociologických výzkumů, tak například s rozsahem jejich uplatnění v debatě, a nemá význam zde spekulovat o tom, jaký faktor ve skutečnosti výsledek diváckého hlasování ovlivnil. Podporuje to zásadní pochybnosti o tom, že by takovéto divácké hlasování mohlo být považováno za ekvivalent předvolebního či volebního průzkumu ve smyslu zákona o volbě prezidenta republiky.

O tematické skladbě první Superdebaty je možné konstatovat, že nijak nezvýhodňovala ani neznevýhodňovala nikoho z účastníků debaty. Všichni hosté odpovídali na stejné nebo typově stejné otázky a prostor dostávali vždy všichni hosté.

Superdebata, 11. 1. 2023

Podobně jako v první Superdebatě, také v úvodu druhé Superdebaty moderátorka Terezie Tománková informovala diváky o způsobu vysílání debat televizí Prima před prvním kolem prezidentské volby, a zároveň informovala o klíči pro pozvání hostů: „*Superdebaty jsme rozdělili do dvou dnů. Minulý týden dorazila šestice kandidátů, kteří v době pozvání nebyli považováni za favority. Dostali přes 70 minut v hlavním vysílacím čase na Primě a CNN Prima News. Na své vize argumenty a názory. Do dnešní Superdebaty jsme pozvali trojici kandidátů, která naopak za favority v době pozvání považována byla a to dlouhodobě...*“ Blíže než takto obecně už v druhé Superdebatě klíč pro pozvání hostů vysvětlován nebyl, ani nebyly uváděny výsledky žádného předvolebního výzkumu, což byl rozdíl oproti úvodu první Superdebaty. Namísto toho byly uvedeny výsledky výzkumu na téma motivace lidí k volební účasti v 1. kole prezidentské volby, tj. rozdělení voličů na stabilní, nerozhodnuté a na nevoliče, čímž byl naznačen význam televizních debat pro prezidentskou volbu. Uvedení pořadu tak zjevně reflektovalo zákaz zveřejňování výsledků předvolebních a volebních výzkumů poslední tři dny před volbami, který platí podle zákona o volbě prezidenta republiky. Stejně jako na začátku první Superdebaty spolumoderátor Petr Suchoň uvedl za pomoci infografiky výsledky dvou výzkumů veřejného mínění, které

dokumentovaly názory respondentů na vliv zdražování na finanční situaci jejich domácnosti a na to, jaké jsou podle nich preferované vlastnosti prezidenta republiky.

Tři pozvaní hosté druhé Superdebaty byli představováni v pořadí podle čísel kandidátů vylosovaných Ministerstvem vnitra, a zároveň je moderátorka představovala krátkou slovní vizitkou unifikované struktury, v níž uvedla, kdo kandidáta navrhuje, základní informaci o jeho profesionálním zázemí a politickou příslušnost. První dva představovaní kandidáti Petr Pavel a Danuše Nerudová zaujali místo vstoje u řečnických pultíků, avšak třetí pozvaný kandidát Andrej Babiš do debaty nepřišel. Nepřítomnost hosta vysvětlila moderátorka takto: „Pozvání do Superdebaty, možnost mluvit k vám, našim divákům, možným voličům pan Babiš nevyužil. Jeho stůl zůstane dnes večer prázdný.“ Nevyužití pozvání z vlastního rozhodnutí pozvaného je obecně považováno za rozhodnutí, které dotyčný učinil ke své vlastní újmě, a vysílání pořadu bez jeho účasti tradičně není považováno za chybu ze strany provozovatele vysílání, za porušení zásady vyváženosti. Diváci byli o nevyužití pozvání do debaty Andrejem Babišem řádně informováni. Řečnický stůl pro hosta byl ve studiu připraven, avšak zůstal prázdný. Kromě pultíku pro Andreje Babiše byl mezi velkými portréty pozvaných kandidátů v rámci vizuálního ztvárnění studia uveden i jeho portrét, takže Andrej Babiš byl debatě přítomen alespoň touto formou. Dokumentujeme to ukázkou, na které je zároveň vidět, že uspořádání studia bylo maximálně podobné první Superdebatě, pouze bylo uzpůsobené předpokládanému počtu tří účastníků namísto šesti v první Superdebatě:

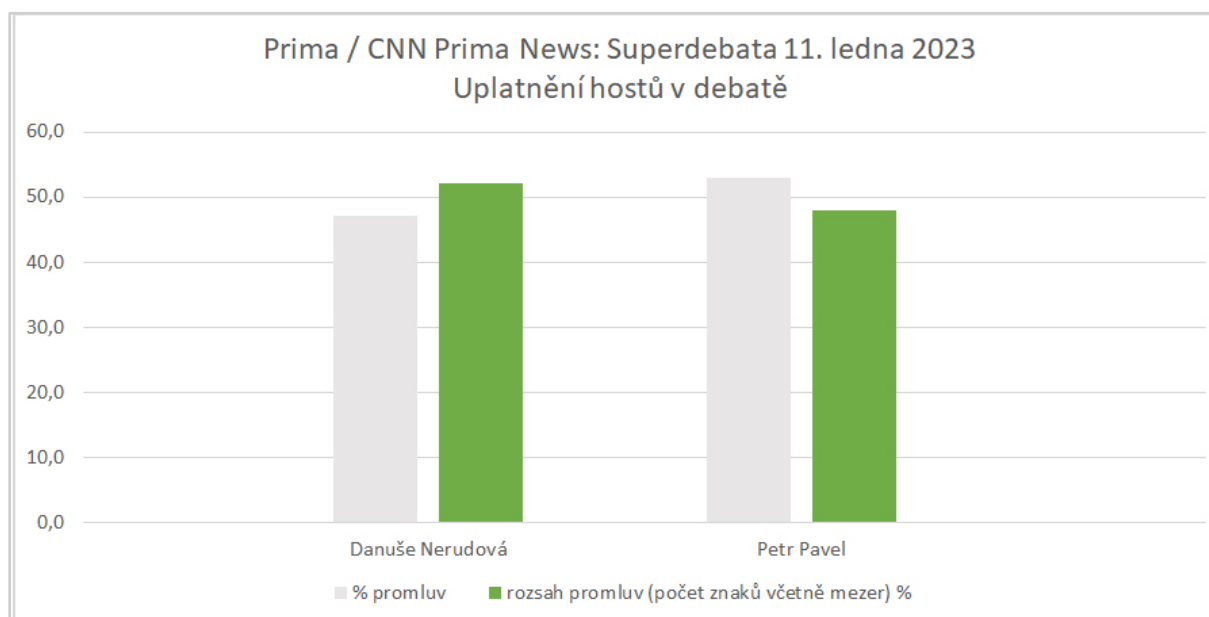
To, jak se provozovatel vysílání vypořádal s neúčastí pozvaného Andreje Babiše ve druhé Superdebatě je možné označit za standardní a z hlediska zákona akceptovatelné. K obrazové ukázkě doplňujeme, že nejen základní uspořádání studia, ale celkové **vizuální zpracování** druhé Superdebaty, způsob, jakým se kamery věnovaly účastníkům debaty, měly zcela stejné pojetí jako v první Superdebatě, a vizuální zpracování pořadu stejně jako v případě první Superdebaty nevyvolávalo žádné pochybnosti o respektování zásady vyváženosti. Jak je patrné z ukázky, také při druhé Superdebatě bylo ve studiu přítomno publikum, které se místy projevovalo živěji než při první Superdebatě, ale ne do té míry, aby bylo třeba korigovat hodnocení tohoto prvku. Přítomnost publika dodávala debatě kontaktní

atmosféru, ale kromě dílčích momentů hlasité reakce publika na debatu neovlivňovala její průběh, nikdo z publika se neúčastnil debaty a publiku nebyla věnována v průběhu pořadu zvláštní pozornost na úkor debaty.

Po představení hostů dostal ještě před startem debaty slovo opět spolumoderátor, který informoval o diváckém hlasování v průběhu pořadu: *„Opět můžete hlasovat pro svého favorita, kdo byl z vašeho pohledu dnes lepší? To je otázka, na kterou se ptáme.“*. Moderátor také informoval o dvou možných způsobech hlasování. Otázka pro divácké hlasování byla později formou titulku připomínána ve stejném znění jako při první Superdebatě: *„Kdo z hostů byl podle vás v debatě nejlepší?“*. Hlasování pro nepřítomného Andreje Babiše nebylo možné. Způsob informování diváků o tomto interaktivním prvku pořadu byl celkově obdobný jako v první Superdebatě.

Po vstupní informaci o možnosti diváckého hlasování již přišla na řadu hlavní část pořadu – debata prezidentských kandidátů. **Způsob organizace a vedení debaty** byly do značné míry obdobné jako v první Superdebatě. Debata probíhala opět jako debata řízená moderátorkou, která kladla otázky a udílela slovo, a neměnila se v přímé diskutování mezi hosty. Moderátorka téměř důsledně oslovovala hosty *„paní Nerudová“* nebo *„pane Pavle“*, čili obdobným způsobem bez upozorňování na titul, postavení či profesi hosta. V ojedinělých případech moderátorka tuto zásadu nedodržela. Jednou při poděkování za odpověď od Danuše Nerudové použila formulaci *„paní profesorko“*. Ve druhém případě použila formulaci *„...paní profesorky Nerudové...“*, a sice v rámci otázky položené druhému hostu, když se ho zeptala na jeho názor na jedno medializované vyjádření druhé účastnice debaty. Za výraz rozdílného přístupu moderátorky k hostům debaty tyto ojedinělé případy nepovažujeme. Hosté debaty byli oslovováni moderátorkou ve střídavém pořadí a k téže otázce dostávali prostor k vyjádření vždy oba. Moderátorka si zachovala stejný způsob zdvořilého přístupu k oběma hostům debaty bez rozdílu. Moderátorka průběžně dbala na to, aby hosté odpovídali na položené otázky. Snažila se také o to, aby hosté měli podobný prostor pro své promluvy. Vzhledem k většímu prostoru v debatě, který vyplýval z menšího počtu hostů při stejném rozsahu pořadu, byl ve druhé Superdebatě větší prostor pro výměnu replik mezi moderátorkou a hostem. Druhá Superdebata měla proto více pasáží přirovnatelných ke krátkým interview a více doplňujících dotazů moderátorky než první Superdebata, jejíž průběh musel být pro velký počet účastníků, kteří se museli v odpovídání vždy všichni vystřídat, více formalizovaný. S poněkud odlišnými nároky na způsob moderování debaty, vyplývajícími z většího prostoru a menšího počtu hostů ve druhé Superdebatě, se moderátorka vyrovnala bez větších problémů, a i při méně formalizovaném průběhu debaty úspěšně dbala na to, aby oba hosté dostávali vyrovnaný prostor.

Graf: Kvantitativní analýza uplatnění hostů ve druhé Superdebatě televize Prima

Ke grafu, který názorně ukazuje procentuální podíly šesti hostů na debatě podle počtu a rozsahu promluv, doplňujeme ještě tabulku s číselnými údaji.

Tabulka: Kvantitativní analýza uplatnění hostů v první Superdebatě televize Prima

kandidát	počet promluv		rozsah promluv (počet znaků včetně mezer)	
	n	%	n	%
Danuše Nerudová	49	47,1	18 417	52,0
Petr Pavel	55	52,9	16 995	48,0
celkem	104	100	35 412	100

Použitá metodika je popsána v pasáži věnované první Superdebatě. Za 100 % byl pracovně považován souhrnný obsah promluv kandidátů bez podílu moderátorů. Z použitých kritérií rozsahu a počtu promluv je významnější rozsah. Uvedení počtu promluv má pomocnou funkci.

Kvantifikace uplatnění dvou hostů ve druhé Superdebatě dokumentuje vyrovnanost prostoru, který v debatě získali. Je možné poznamenat, že oba hosté druhé Superdebaty dostali ve vysílání přibližně dvojnásobný prostor, než který si získal relativně neaktivnější účastník první Superdebaty.

Dále se zaměříme na **tematickou stránku** druhé Superdebaty. Úvodní otázka, kterou položila moderátorka hostům, byla takováto:

- *Proč by voliči měli dát hlas vám, a ne jiným kandidátům?*

Na stejnou otázku odpověděli oba hosté, ale Petr Pavel, který odpovídal jako druhý, využil první udělení slova nejprve k předání dárků – flanelové košile Danuši Nerudové a čepice s nápisem „generál“ nepřítomnému Andreji Babišovi. Danuše Nerudová na revanš Petru Pavlovi věnovala čokoládu. Čepici

určenou Andreji Babišovi Petr Pavel položil na jeho řečnický stolek. Kamera věnovala čepici jeden statický polodetailní záběr v délce necelých pěti sekund. Předání dárků namísto odpovídání bylo ojedinělým projevem nekázně hosta v debatě. Moderátorka si zachovala neutrální výraz a Petra Pavla opakovaně vyzvala k tomu, aby odpověděl na položenou otázku. Nečekaným projevům nekázně ze strany hostů moderátor obecně nemůže předejít. Moderátorka správně na nečekaný moment reagovala bez emocí a opakovaně usilovala o to, aby host odpověděl na položenou otázku. V dalším průběhu debaty se projevy nekázně hostů už neopakovaly a oba hosté usnadňovali moderátorce svoji disciplinovaností její roli při vedení debaty.

Debate pokračovala nastolením tématu pozitivní či negativní volební kampaně. V této pasáži se projevil jeden z rozdílů oproti první Superdebatě, protože moderátorka před předáním slova hostu vždy nejprve požádala spolumoderátora Petra Suchoně, aby citací připomněl některá vyjádření druhého z hostů v průběhu volební kampaně na adresu toho, který pak v debatě dostal slovo. Až po připomenutí momentů z volební kampaně dostali slovo hosté, kterým oběma položila moderátorka několik doplňujících dotazů. O položení doplňující otázky požádala v reakci na průběh debaty také Danuše Nerudová a bylo jí to umožněno – její doplňující otázka („*Považujete svůj vstup do komunistické strany za zbrklé chování, anebo za plánované rozhodnutí?*“) byla podobného typu jako ty, které kladla v kontextu připomínání momentů z volební kampaně moderátorka, a tak je možné říci, že tento moment neovlivnil vedení debaty moderátorkou. Po vyjádření obou hostů následovala krátká pauza v debatě, ve které byla divákům připomenuta možnost hlasovat o tom, kdo si podle nich v debatě vede lépe, a byly prezentovány první průběžné výsledky diváckého hlasování.

Po této vsuvce moderátorka přešla k problémům z minulosti kandidátů, které byly probírány také v průběhu volební kampaně. Také v této pasáži byly otázky moderátorky individualizované a týkaly se komunistické minulosti Petra Pavla a problémů na Mendelově univerzitě v době, kdy ji řídila Danuše Nerudová. Oběma hostům položila moderátorka několik doplňujících dotazů a umožnila jim reagovat na průběh pasáže. Pasáž byla zarámována další pauzou s prezentací možností a průběžných výsledků diváckého hlasování k průběhu debaty.

Témata z volební kampaně nebyla v debatě ještě vyčerpána, a moderátorka v následující pasáži přešla ke kritizovaným momentům z volební kampaně hostů debaty. Otázky moderátorky byly i tentokrát individualizované ke každému z hostů a týkaly se vrácení prezidentské standarty ukradené aktivisty ze skupiny Ztohoven, které inzeroval Petr Pavel, a možného střetu zájmů u manželů Nerudových. Danuše Nerudová v rámci své odpovědi připomněla i možný střet zájmů u Petra Pavla ve vztahu k jeho spolupracovníkovi Petru Kolářovi, k čemuž Petr Pavel dostal prostor k reagování. Debatu se vrátila i k tématu odpovědnosti za řešení problémů na Mendelově univerzitě v době, kdy tam byla rektorkou Danuše Nerudová. Hosté v této pasáži reagovali nejen na otázky, které se týkaly jich samotných, ale vyjadřovali se i k tomu, jak se ke svému potenciálnímu problému staví druhý z nich. Probírání témat, která se objevila v rámci volební kampaně, ukončila další vsuvka s prezentací průběžných výsledků diváckého hlasování o úspěšnosti kandidátů v debatě.

Tak jako v první Superdebatě, také ve druhé Superdebatě byla zařazena pasáž s baterií stejných otázek k oběma hostům, na které odpovídali v měřeném úseku 30 sekund a které měly přiblížit jejich politické názory na různá témata. V této pasáži hosté odpovídali na tyto otázky:

- *Jmenujete v případě svého zvolení Petra Hladíka z KDU-ČSL ministrem životního prostředí? Pokud ano, proč, pokud ne, proč?*

- *Měla by se zvýšit daň z příjmu fyzických osob na výši před zrušením superhrubé mzdy?*
- *Navrhl, navrhla byste jako ústavního soudce někoho, kdo byl členem KSČ? Prosím, zdůvodněte své rozhodnutí.*
- *Desetina domácností není schopná vyjít se svým měsíčním příjmem a propadá se do chudoby. Co jako hlava státu uděláte proto, aby se tito lidé neradikalizovali?*

Na blok otázek a odpovědí navázala pasáž, ve které hosté odpovídali na doplňující dotazy moderátorky.

Po pauze s prezentací možností a průběžných výsledků diváckého hlasování o úspěšnosti kandidátů v debatě následoval další blok s baterií otázek a krátkých odpovědí v měřeném časovém limitu 30 sekund:

- *Vláda Petra Fialy chce, aby se mandatorními staly zvýšené výdaje na obranu ve výši 2 % HDP. Je to správně?*
- *Potřebuje Česká republika zákon, který by umožňoval trestat dezinformace?*
- *Změnili jste v průběhu času a možná pod vlivem vývojem událostí názor na očkování proti nemoci covid-19?*
- *Jaký by byl váš vztah s Čínou?*

Moderátorka poděkovala debatujícím za dodržování časového limitu, čemuž je možné rozumět jako ukončení bloku krátkých odpovědí s časovým limitem.

I když čas odpovědí už nadále měřen nebyl, obraz debaty byl v další pasáži velmi podobný, pouze moderátorka někdy použila navíc také doplňující dotaz. Hosté v této pasáži odpovídali oba na stejné otázky, které tematicky navázaly na poslední předcházející otázku moderátorky, a týkaly se zahraniční a bezpečnostní politiky. V porovnání s první Superdebatou vyznívá zařazení této pasáže otázek a odpovědí v téměř anketním stylu jako rozdíl, který byl ve druhé Superdebatě uplatněn, aby bylo možné se vyrovnat s nižším počtem hostů při stejné celkové vysílací ploše pořadu: připravené otázky bylo možné klást tak dlouho, jak to bylo potřebné pro naplnění potřebné stopáže. Protože počet hostů ovlivňuje délku každého kolečka odpovědí, počet položených otázek bylo možné podle potřeby snadno přizpůsobit předem ne zcela jistému počtu dvou nebo tří hostů. Položeny byly tyto otázky:

- *Pokud by vás čínský prezident poprosil o videohovor, akceptovali byste to?*
- *Rusko útočí na Ukrajině, už bezmála už to bude skoro rok v únoru. Jakou pozici byste zaujal jako prezidentka, prezident ve vztahu k Rusku v tuto chvíli? Jednat s Ruskem, nejednat s Ruskem? Na co čekat, co byste prosazovali?*
- *Jak dál hledat vztahy s Ruskem po válce? Pokud válka skončí, což si všichni přejeme, jak dál jednat s Ruskem? Kde na ty vztahy navázat, jestli je vůbec na co navazovat?*
- *Jaká pozice vás jako prezidentky, prezidenta by byla směrem k Maďarsku a k maďarskému premiérovi Viktoru Orbánovi?*

Zčásti improvizacímu charakteru či rozsahu předcházející pasáže nasvědčuje i její poněkud nečekané ukončení bez nějaké pointy či logického vyústění. Na tematický blok k zahraniční a bezpečnostní politice moderátorka plynule navázala posledním tematickým blokem před přerušením debaty blokem reklamy – sérií otázek osobního charakteru. Způsob kladení otázek a odpovídání pokračoval v anketním stylu, neboli oba hosté odpovídali na stejné základní otázky a moderátorka někdy uplatnila i doplňující dotaz. V této pasáži hosté odpovídali na tyto základní otázky:

- Kterou svoji pozitivní vlastnost byste si přenesli na Hrad, a kterou byste tam naopak nepřinášeli?
- Co byl největší podraz, který jste zažili?
- Když se ohlédnete za první částí kampaně před prvním kolem, udělali byste něco jinak? Co považujete za největší chybu?

Část debaty před reklamním přerušением zakončila informace o průběžném stavu diváckého hlasování o úspěšnosti kandidátů v debatě.

Po reklamní pauze byly naposledy zopakovány informace o možnostech diváckého hlasování, načež moderátorka uvedla poslední blok promluv hostů: „*Ted' je čas na vaše poslední slovo. Poslední vzkaz vašim voličům, kterými je můžete ovlivnit, můžete zvrátit jejich rozhodnutí, můžete tak učinit v časovém limitu 30 vteřin, který vám dáme.*“ Hosté pak prezentovali bez položených otázek monologické poslední oslovení voličů. Po střídání pořadí promluv hostů v průběhu debaty se pořadí při posledním slovu vrátilo opět k výchozímu pořadí podle čísel kandidátů vylosovaných Ministerstvem vnitra, neboli jako první promluvil Petr Pavel a jako druhá Danuše Nerudová. Moderátorka Terezie Tománková poděkovala hostům za účast v debatě.

Tečkou za pořadem byla prezentace výsledku diváckého hlasování o tom, kdo z hostů byl podle nich v debatě nejlepší. Výsledky prezentoval spolumoderátor Petr Suchoň ve zkrácené podobě slovem, a v úplnosti byly uvedeny v obraze:

O tematické skladbě druhé Superdebaty je možné konstatovat, že nijak nezvýhodňovala ani neznevýhodňovala jednoho nebo druhého účastníka debaty. Hosté odpovídali na stejné nebo typově stejné individualizované otázky a prostor dostávali vždy oba. V porovnání s první Superdebatou, která měla trojnásobný počet hostů, dostali dva hosté druhé Superdebaty, která měla stejnou délku jako první, podstatně více otázek, ale ty byly z obdobných tematických okruhů jako při první Superdebatě.

Druhá Superdebata měla poměrně velký divácký ohlas. „Druhá předvolební Superdebata Hledá se prezident na hlavním kanále Prima a zpravodajské stanici CNN Prima NEWS zasáhla 1 795 000 všech dospělých diváků. Pořad dosáhl share 25,65 % v CS 15+, a stal se tak vítězem hlavních večerních pořadů. Na prvním místě zabodoval také u strategické cílové skupiny 15–69 let i u mladších diváků v CS 15–54 let.“⁸

Stížnosti na Superdebaty

Stížnosti na Superdebaty televize Prima souvisely zejména s rozdělením kandidátů do dvou debat. Výhrady ke klíči pro rozdělení kandidátů do dvou Superdebat na programech Prima a CNN Prima News byly hlavním společným bodem skupiny stížností (č. j. RRTV/767/2023-vra, RRTV/772/2023-vra, RRTV/778/2023-vra, RRTV/838/2023-vra, RRTV/878/2023-vra), které Rada obdržela a se kterými se seznámila na svém 2. zasedání 2023 (bod: 19, pořadové číslo 4 v souhrnu podání). Pisatelé stížností vytýkali televizi Prima zejména rozdělení kandidátů do dvou Superdebat, např. takto: „Jedná se o naprosto nehorázné porušení férové politické soutěže a průhlednou manipulaci voleb.“ (č. j. RRTV/772/2023-vra), či: „Jejich [=prezidentských kandidátů] rozdělení do několika samostatných debat podle preferencí považují za porušení rovných podmínek.“ (č. j. RRTV/778/2023-vra), nebo: „Průzkumy složené ze vzorku několika tisíc lidí jsou nějakými oficiálními výsledky voleb, že by se jimi měly televizní stanice řídit? Neplatí zde rovnost soutěže? (...) Kdo dal televizním stanicím právo favorizovat určité kandidáty ve veřejné volbě prezidenta ještě před tím, než se volby uskuteční. Jak si to mají ostatní kandidáti na prezidenta vyložit? Z pohledu nezávislého pozorovatele to vypadá tak, jakoby by televizní stanice měly záměr, aby ostatní prezidentští kandidáti ve volbě vůbec neuspěli.“ (č. j. RRTV/838/2023-vra). V rovině posuzování dodržení či nedodržení zákona o vysílání je tento typ výhrad nutné odmítnout na základě výše citovaného ustanovení zákona. Informování ve zpravodajském či politicko-publicistickém vysílání není možné zaměřovat s volební kampaní kandidátů ve smyslu zákona o volbě prezidenta republiky, ve které mají všichni kandidáti stejná práva včetně stejného přístupu do vysílání, což se však týká jen poskytnutí vysílacího času ve veřejnoprávních médiích kandidátům v rámci jejich volební kampaně⁹. Povinnost poskytnout prostor pro volební kampaň podle zákona o volbě prezidenta republiky se netýká programů vysílaných na základě licence. Na tento rozdíl a jeho důsledky poukázal ve své judikatuře i Nejvyšší správní soud: „V dalším vysílání, které už probíhá nad rámeček zaručeného (a pro všechny stejného) času ve veřejnoprávních médiích, ovšem požadavek mechanické rovnosti mizí a je nahrazen takzvanou odstupňovanou rovností. Nejvyšší správní soud v minulosti dospěl k závěru, že je legitimní, pokud kandidující subjekty nedostávají mediální prostor zcela shodný, ale takový, který je odstupňován podle jejich společenské významnosti.“¹⁰ Výsledek prvního kola prezidentské volby nepřinesl signál, který by zpětně problematizoval klíč zvolený k pozvání hostů do první a druhé Superdebaty na programech Prima a CNN Prima News.

Výhrady k Superdebatám televize Prima z hlediska zákona o volbě prezidenta republiky byly druhým typem výhrad, které se opakovaly ve stížnostech, respektive výhrady se týkaly druhé Superdebaty vysílané dva dny před prvním kolem prezidentské volby. Pisatelé stížností poukazovali jednak na divácké hlasování v průběhu druhé Superdebaty (stížnost č. j. RRTV/767/2023-vra), která byla vysílána

⁸ Viz <https://cnn.iprima.cz/superdebata-primy-s-prezidentskymi-favority-zasahla-1-8-milionu-divaku-dobre-si-vedl-i-web-197846>.

⁹ § 35 zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky.

¹⁰ Viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. února 2023, č. j. Vol 85/2023-12.

v rámci tří dnů, kdy nesmějí být zveřejňovány volební průzkumy, a rovněž na pozvání hostů do druhé Superdebaty televize Prima na základě výsledků výzkumu veřejného mínění (stížnost č. j. RRTV/878/2023-vra).

Podle § 35 odst. 8 zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky „*V době počínající třetím dnem přede dnem volby prezidenta a končící ukončením hlasování nesmějí být žádným způsobem zveřejněny výsledky předvolebních nebo volebních průzkumů.*“. Skutečností je, že televize Prima zvolila klíč pro pozvání hostů do první a druhé Superdebaty s ohledem na výsledky výzkumů veřejného mínění. Tuto skutečnost oznámila televize Prima např. v rámci první Superdebaty, kdy byly ve vysílání prezentovány výsledky konkrétního sociologického průzkumu (ukázku viz výše). První Superdebata ovšem nebyla vysílána v posledních třech dnech před prezidentskou volbou. V rámci druhé Superdebaty již byli diváci pouze obecně informováni moderátorem takto: „*Superdebaty jsme rozdělili do dvou dnů. Minulý týden dorazila šestice kandidátů, kteří v době pozvání nebyli považováni za favority. Dostali přes 70 minut v hlavním vysílacím čase na Primě a CNN Prima News. Na své vize argumenty a názory. Do dnešní Superdebaty jsme pozvali trojici kandidátů, která naopak za favority v době pozvání považována byla a to dlouhodobě. Andreje Babiše, Petra Pavla, Danuši Nerudovou.*“ Ani slovem moderátora, ani obrazem nebyly ve druhé Superdebatě, která na rozdíl od první Superdebaty byla vysílána v rámci období tří dnů před dnem prvního kola volby prezidenta republiky, prezentovány výsledky předvolebních výzkumů, ale zazněla tam jen všeobecná informace o tom, že první šestice nebyla považována za favority, zatímco trojice pozvaných do druhé Superdebaty byla dlouhodobě považována za favority volby. V této poloze se jeví informování o klíči pro pozvání hostů jako bezproblémové z hlediska zákazu zveřejňování výsledků předvolebních průzkumů, protože postavení favoritů nemusí vyplývat jen z průzkumů, ale např. z názorů odborníků či z veřejného ohlasu volební kampaně kandidátů apod. Samotná skutečnost pozvání konkrétních hostů do druhé Superdebaty může být z hlediska zákona o volbě prezidenta republiky poněkud sporná, i když již nebylo divákům pořadu explicitně oznámeno, že jeho hosté byli pozváni na základě výsledků výzkumů veřejného mínění. Pokud by však pozvání hostů do druhé Superdebaty před prvním kolem prezidentské volby mělo být za daných okolností považováno za problém z hlediska zákona o volbě prezidenta republiky, znamenalo by to, že za problém by z obdobných důvodů muselo být považováno vysílání všech pořadů tři dny před různými volbami, do kterých byli pozváni hosté, jejichž pozvání je možné uvádět do souvislosti s předtím prováděnými předvolebními výzkumy veřejného mínění. Obdobné ustanovení o zákazu zveřejňování výsledků předvolebních průzkumů jakýmkoli způsobem tři dny před volbami mají různé volební zákony, nejen zákon speciálně o volbě prezidenta republiky. Protože předvolební výzkumy jsou realizovány před každými volbami, znamenalo by to prakticky ve skryté formě zákaz vysílání všech pořadů s předvolební dramaturgií včetně debat s kandidáty poslední tři dny před volbami. Takováto zdrženlivost se ovšem ve vysílání různých programů neprojevuje a pořady s předvolební dramaturgií jsou v období tří dnů před volbami běžně tolerovány. Zdá se tedy, že domněnky stěžovatelů o možné závadnosti pozvání tří největších favoritů prezidentské volby do Superdebaty na Primě a CNN Prima News dva dny před volbami vychází z přespříliš extenzivní interpretace zmiňovaného zákonného omezení. Jako ještě extrémnější názor stěžovatele se jeví interpretace diváckého hlasování o tom, kdo z hostů byl v debatě lepší, jako předvolebního průzkumu, jehož výsledky by měly podléhat zákazu zveřejnění v rámci posledních tří dnů před volbou prezidenta republiky. Za předvolební či volební průzkumy ve smyslu zákona je možné bez výhrad považovat jen reprezentativní sociologické výzkumy kompetentních výzkumných agentur, případně akademických či vědeckých ústavů, na příslušné téma. Problematická by případně mohla být i napodobenina takových výzkumů, avšak běžné interaktivní

zapojení diváků pořadu ve formě jejich hlasování o úspěšnosti hostů v debatě se jeví natolik vzdálené skutečnému předvolebnímu či volebnímu průzkumu, že není možné ho považovat za předvolební či volební průzkum ve smyslu zákona, zejména proto, že diváckému hlasování chyběla reprezentativnost ve vztahu k celku voličů, že položená otázka se netýkala prezidentské volby, ale úspěšnosti v debatě, a že po technické stránce mohli hlasovat jen držitelé mobilních telefonů prostřednictvím SMS nebo držitelé smartphonů s pomocí QR kódu zobrazeného během vysílání a současně datového připojení na internet. Nemohli tedy hlasovat všichni diváci, ale jen ti s určitým technickým vybavením, což mimochodem mohou být i diváci bez volebního práva např. z důvodu věku či z jiných důvodů.

Závěry

Provozovatel vysílání FTV Prima, spol. s r. o. vysílal před prvním kolem volby prezidenta republiky dvojici debat s kandidáty pod společným názvem Superdebata: Hledá se prezident. Tyto dva pořady byly vysílány přímým přenosem současně na programech Prima a CNN Prima News. První Superdebata byla vysílána ve středu 4. ledna 2023 od 20:15 hodin, druhá Superdebata ve středu 11. ledna 2023 rovněž od 20:15 hodin. První kolo volby prezidenta republiky začalo v pátek 13. ledna 2023 ve 14:00 hodin, neboli druhá Superdebata byla vysílána necelé dva dny před začátkem volby, zatímco první Superdebata o týden dříve. Délka obou pořadů byla stejná a činila přibližně 83 minut včetně jednoho reklamního přerušování. Stejná byla moderátorská dvojice, způsob moderátorského vedení a organizace debaty i vizuální zpracování. Do dvou Superdebat jako celku bylo pozváno všech devět v danou dobu kandidujících uchazečů o prezidentství. Obě Superdebaty byly vysílány přímým přenosem.

Podle předem oznámeného klíče provozovatel vysílání pozval do první Superdebaty šest kandidátů a do druhé Superdebaty tři kandidáty. Pro hodnocení dvou Superdebat jako celku z hlediska objektivnosti a vyváženosti informování má vyhodnocení klíče pro pozvání hostů do Superdebat stěžejní význam, protože druhá Superdebata měla oproti první Superdebatě lepší vysílací čas, tj. den vysílání jen dva dny před volbou, kdy lze předpokládat větší zájem diváků o debatu kandidátů než o týden dříve, a menší počet pozvaných hostů, na každého z nich tak připadal v pořadu téže délky větší prostor. Provozovatel vysílání veřejně informoval o klíči pro pozvání hostů do Superdebat neformálním způsobem např. na své internetové stránce nebo na začátku první Superdebaty, méně konkrétně i na začátku druhé Superdebaty. Do první Superdebaty provozovatel pozval šest kandidátů s nižšími preferencemi podle aktuálních předvolebních průzkumů (Jaroslava Baštu, Karla Diviše, Pavla Fischera, Marka Hilšera, Josefa Středulu a Tomáše Zimu) a do druhé Superdebaty a do druhé Superdebaty tři kandidáty (Andreje Babiše, Danuši Nerudovou a Petra Pavla), kteří byli v době pozvání považováni za favority volby, a to dlouhodobě. Specifické okolnosti, které panovaly před prezidentskou volbou, uvedený klíč pro pozvání hostů do dvou Superdebat ospravedlňují. V době před vysíláním dvojice Superdebat výzkumy veřejného mínění různých agentur opakovaně ukazovaly, že mezi kandidáty na prezidenta republiky jsou tři s preferencemi výrazně vyššími, než jaké mají ostatní. V první Superdebatě to provozovatel dokumentoval na přehledu výsledků jednoho z posledních takových výzkumů – výzkumu agentury Median pro MF DNES z konce roku 2022. Podle něj měli tři kandidáti podporu mezi 25 a 30 procenty respondentů, a ostatních šest mělo podporu v rozmezí od necelého jednoho procenta do necelých pěti procent respondentů. Odstup mezi vyrovnanou první trojicí a skupinou ostatních byl více než 20 procentních bodů, což je možné považovat za znak existujícího výrazného rozdílu v reálném postavení prvních tří kandidátů v politickém a společenském životě oproti ostatním kandidátům. Rozdělení kandidátů do dvou skupin, potažmo do dvou Superdebat, tak je možné považovat za přihlídnutí

k reálné situaci. Podle § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb. „*Provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.*“ Podstatné v tomto případě je, že provozovatel vysílání je podle zákona přímo povinen ve zpravodajských či politicko-publicistických pořadech, mezi které debaty kandidátů na prezidenta republiky nepochybně patří, k názorům jednotlivých skupin veřejnosti s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě. Mezi takové skupiny veřejnosti nepochybně je možné v době prezidentské kampaně zařadit i skupiny podporovatelů prezidentských kandidátů. Klíč, který televize Prima zvolila pro pozvání kandidátů na prezidenta republiky do dvou Superdebat, z tohoto hlediska neodporuje zákonu č. 231/2001 Sb. Nepřímou podporu pro toto hodnocení je možné najít i v judikatuře Nejvyššího správního soudu.

V obou Superdebatách televize Prima byla hlavní moderátorkou Terezie Tománková, která moderovala debatu s hosty, a spolumoderátorem Petr Suchoň, který se ve svých vstupech obracel výhradně k divákům pořadu s různými doplňujícími informacemi k volbě prezidenta republiky jako takové, k organizaci Superdebat včetně uvedení klíče pro pozvání hostů do první a druhé debaty, s informačními přehledy připravenými redakcí k nastínění širšího společenského kontextu debat, a uváděl rovněž pasáže s interaktivním obsahovým prvkem, kterým bylo divácké hlasování v průběhu pořadu o tom, koho z přítomných hostů diváci považují za nejlepšího v debatě. Podobný interaktivní prvek bývá běžně používán v různých pořadech, kde slouží k ozvláštňení obsahu pořadu, a stejně hodnotíme tento prvek i v Superdebatách televize Prima: jednalo se v podstatě o zábavný prvek k zvýšení atraktivnosti pořadu, který neměl prakticky žádný vliv na objektivitu či vyváženost pořadu. Za hlavní obsahovou složku Superdebat je možné považovat samotné promluvy kandidátů, které byly vysílány přímým přenosem ve své objektivní podobě bez redakčního výběru nebo stříhu. Kvantitativní analýza byla provedena zvlášť pro první a zvlášť pro druhou Superdebatu. Obsah dvou Superdebat je možné podle kvantitativních hledisek porovnávat jen orientačně, neboť měly značně různý počet hostů, což bylo dále umocněno rozhodnutím Andreje Babiše nevyužít pozvání do druhé Superdebaty. S touto okolností se provozovatel vysílání vyrovnal způsobem, který je možné označit za standardní v podobných případech. Kvantitativní analýza ukázala částečné rozdíly v uplatnění hostů v první Superdebatě. Rozdílná řečnická disponovanost a připravenost účastníků debaty, čili subjektivní faktory na jejich straně, se obecně pravidelně zčásti odráží na tom, jak se dokáží v debatě s více účastníky prosadit, a bylo tomu tak do určité míry i v první Superdebatě televize Prima, kde se jako méně hovorní diskutéři projevili Tomáš Zima a Jaroslav Bašta, a naopak jako poněkud rétoricky aktivnější než ostatní Pavel Fischer a Marek Hilšer. Na základě monitoringu obsahu pořadu je možné ovšem říci, že rozdíly ve využití prostoru k debatě jednotlivými kandidáty byly v rozhodující míře způsobeny subjektivními faktory na straně hostů, a nikoliv způsobem organizace a vedení debaty ze strany provozovatele vysílání. Debata byla organizována a vedena tak, aby hosté měli příležitost se v ní stejně uplatnit, a bylo i na nich, aby toho využili.

Kvantifikace uplatnění dvou hostů ve druhé Superdebatě dokumentuje vyrovnanost prostoru, který v debatě získali. Debata byla v obou Superdebatách řízena moderátorkou, která kladla otázky a udílela hostům slovo. Terezie Tománková si s přehledem udržovala moderátorskou kontrolu nad průběhem debaty po celou dobu pořadu, což jí usnadňovali i hosté mírou své disciplinovanosti během debaty s dílčí výjimkou v úvodu druhé Superdebaty. Petr Pavel využil první udělení slova nejprve k předání

dárků Danuši Nerudové a nepřítomnému Andreji Babišovi. Danuše Nerudová dar opětovala předáním svého dárku. Předání dárků namísto odpovídání bylo ojedinělým projevem nekázně hosta v debatě. Moderátorka si zachovala neutrální výraz a opakovaně hosta vyzvala k tomu, aby odpověděl na položenou otázku. Nečekaným projevům nekázně ze strany hostů moderátor obecně nemůže předejít. Moderátorka oslovovala hosty standardně slovem paní či pane a příjmením, tedy stejným způsobem bez upozorňování na titul, postavení či profesi hosta. Ke všem účastníkům debaty bez rozdílu přistupovala moderátorka stejně zdvořile. Dbala na to, aby se stejné otázky, k obdobné, avšak individualizované otázce, či ke stejnému tématu vyjádřili všichni, respektive oba hosté. Bylo tomu tak v pasážích debaty řízených moderátorkou ve stylu interview a v pasážích krátkých odpovědí hostů na stejnou položenou otázku v měřeném časovém limitu 30 sekund nebo bez formálního limitu. Pořadí promluv hostů variovalo tak, aby nikdo nebyl pořadím odpovídání zvýhodněn nebo znevýhodněn. O tematické skladbě Superdebat je možné konstatovat, že nijak nezvýhodňovala ani neznevýhodňovala jednotlivé účastníky debaty. Hosté odpovídali na stejné nebo typově stejné individualizované otázky a prostor dostávali vždy postupně všichni, respektive oba. V porovnání s první Superdebatou, která měla trojnásobný počet hostů, dostali dva hosté druhé Superdebaty, která měla stejnou délku jako první, podstatně více otázek, ale ty byly z obdobných tematických okruhů jako při první Superdebatě.

Na základě analýzy obsahu dvou Superdebat kandidátů před prvním kolem volby prezidenta republiky, které byly vysílány na programech Prima a CNN Prima News 4. ledna 2023 od 20:15 hodin a 11. ledna 2023 od 20:15 hodin, je možné konstatovat, že provozovatel dbal při jejich vysílání zásad objektivitu a vyváženosti a jednostranně nezvýhodňoval nebo neznevýhodňoval nikoho z kandidátů, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě. Analýza nepřinesla poznatky o tom, že by jejich vysílání došlo k porušení zákona.

2.4. Superduel: Bitva o Hrad

Debata prezidentských kandidátů nazvaná *Superduel: Bitva o Hrad* byla odvysílána na programech Prima a CNN Prima News dne 25. ledna 2023 ve 20:15 hodin, tedy necelé dva dny před konáním druhého kola voleb. Účastnili se jí dva postupující kandidáti – Petr Pavel, který v prvním kole získal 35,40 % hlasů, a Andrej Babiš (ANO), který získal 34,99 % hlasů. Pořad moderovali Terezie Tománková a Petr Suchoň.

Debata trvala celkem 1:17:12 hodin a byla rozdělena do několika tematických celků. Hosté diskutovali o prezidentské kampani a vzájemném napadání, zahraniční a bezpečnostní politice, domácí politice, ekonomice a vlastní komunistické minulosti.

Hned na začátku relace byli diváci seznámeni s podrobnými výsledky prvního kola voleb. Petr Suchoň prezentoval počet i procentuální poměr voličů obou kandidátů, predikci účasti ve druhém kole a hodnocení práce stávajícího prezidenta Miloše Zemana občany. Zdrojem informací byl Český statistický úřad a průzkumy agentury STEM. Následně se měli oba pánové vyjádřit k tomu, co bude jejich hlavním vzkazem voličům toho druhého po volbách.

Samotné volby, kampaně a související rozdělení společnosti byly stěžejními tématy prvních dvaceti minut pořadu. Moderátoři ve vysílání upozornili na negativní volební hesla a vyjádření kandidátů. Následně byli oba hosté požádáni o komentář. Pavel měl odpovědět na to, proti komu se vymezuje, když v kampani hovoří o tom, že „chaosu bylo dost“. Rovněž se měl vyjádřit k tomu, jak k chaosu přispívá současná vláda. Moderátorka Tománková při této příležitosti uvedla kroky ministrů, které jsou kritiky považovány za chaotické – např. unáhlené výroky po dopadu rakety v Polsku či komunikace ohledně plánované daně z neočekávaných zisků. Pavel příklady označil za „chybnou komunikaci“, příp. „chybný výrok“, a dodal, že Babišova chaotická komunikace po čas pandemie nemoci covid-19 vedla ke smrti mnoha lidí, zatímco „*na energetickou krizi, pokud vím, tak zatím ještě nikdo nezemřel*“. Babiš se měl vyjádřit k vlastním výrokům v pořadu *Prezidentský duel*, odvysílaném 22. 1. 2023 od 20:10 hodin na programech ČT, které se týkaly pomoci Polska a Pobaltí v případě potenciálního napadení. Moderátorka popsala reakci spojenců a ujištění, které směřoval prezident Zeman svému polskému protějšku. Po Babišovi požadovala odpověď na to, zda byly jeho výroky „ukázkou chaosu“. Poslanec chtěl nejprve reagovat na slova druhého diskutéra. Na otázku odpověděl až poté, co byl několikrát ujištěn o tom, že prostor k reakci obdrží později. V souvislosti s Babišovou předvolební kampaní moderátoři připomněli politikovo tvrzení, že „generál nevěří v mír“. „*Mnoho lidí ten billboard vyděsil. Opravdu se vyděsily děti, staří lidé, a vaše pravá ruka paní Tünde Bartha, která by se případně stala vaší kancléřkou, řekla pro Deník N, že jste si nechali udělat výzkum v dotaznících. Vyšlo vám z toho, že lidé se bojí války, tak jste ten strach ještě zesílili. Není to přiznání populismu, cynismu?*“ dotazovala se Babiše Tománková. Následně se mezi oběma diskutéry strhla ostřejší názorová přestřelka. Pavel hovořil o probíhající informační, kybernetické a hybridní válce, zatímco Babiš opakoval, že ve válce nejsme, a že jeho protivník svými slovy „dehonestuje armádu“.

Ve 22. minutě záznamu moderátorka hostům představila třicetivteřinovou časomíru, která stopovala jejich odpovědi na čtyři otázky týkající se zahraniční politiky a bezpečnosti. Hosté odpovídali na to, zda po své inauguraci navštíví ukrajinský Kyjev, jestli je podle nich Čína bezpečnostním rizikem, zda souhlasí s vládou, že by Česko mělo nakoupit americké bojové letouny F-35 Lightning, a jak se staví k případné změně legislativy týkající se vysílání vojáků do zahraničí.

Další blok, věnovaný domácí politice a ekonomickým otázkám, byl opět uvozen prohlášeními kandidátů v předvolebních kampaních. Pavel byl konfrontován se svým výrokem o dvou světech, z nichž jeden cení odvahu, čest a důstojnost, zatímco ve druhém se šíří strach a chaos. „*Připouštíte si, že by se to mohlo těch lidí, kteří z jakýchkoliv důvodů volí vašeho protikandidáta, dotknout? Mluvíte o dvou světech a jeden je podle vás lepší,*“ uvedla moderátorka. Jelikož Pavel neodpovídal přímo, Tománková svoji otázku několikrát opakovala. Podobně neústupná byla i v případě Babiše, který se vyhýbal odpovědi na otázku, zda něco slíbil KSČM výměnou za podporu ve volbách, a proč hovořil o jakési nové totalitě s Josefem Skálou, tedy „*s pánem, který se od té staré ani nedistancoval*“. Následovala emotivnější část diskuze, v níž se kandidáti vzájemně distancovali od přístupu toho druhého k občanům.

Ve 41. minutě přišly opětovně na řadu otázky, na něž měli hosté odpovědět do 30 vteřin. Stopky byly přítomny v levém horním rohu obrazovky. Moderátorka se dotazovala, jestli by Česko mělo přijmout zákon umožňující všeobecné referendum, zda kandidáti podporují zákaz výroby aut se spalovacími motory od roku 2035, jak by občanům vysvětlili, že se u nás levně vyrobená energie draze prodává na německé burze, a jak by z pozice hlavy státu řešili rekordní růst cen potravin. Poté měli pánové prostor k vzájemným reakcím. Živá diskuze se týkala například vysoké ceny potravin. Pavel navrhl zastropovat ceny u výrobců, „*třeba u Agrofertu*“, a Babiše vyzval k tomu, aby okomentoval dotaci, kterou koncern obdržel od firmy ČEPRO. Babiš Pavla nařkl z urážky 40 tisíc rodin a doporučil mu, aby se doučil rozdíl mezi příjmy a tržbami. V závěru této části diskuze měli hosté říci, jak by v případě zvolení probíhala jejich komunikace s vládou.

Následovala pasáž věnovaná komunistické minulosti kandidátů. Ve vysílání zaznělo, co je hostům vyčítáno, a jakým způsobem minulost reflektují. Moderátor Suchoň diváky seznámil s tvrzeními, která v dané souvislosti kandidáti vyslovili v minulosti. Tománková položila několik kritických dotazů. Směrem k Pavlovi například uvedla: „*Byl jste vojákem v Československé lidové armádě, ta byla jedním z nástrojů totalitního režimu, který porušoval lidská práva. (...) Jde o to, zda to dnes chápete, zda to dostatečně přijímáte, reflektujete, nezlehčujete svou minulost?*“ Polemické byly i výpovědi směřované Babišovi. Poté, co předseda hnutí ANO zopakoval, že s StB nespolupracoval, moderátorka například uvedla: „*Vy jste na Slovensku stále veden ve svazcích jako agent StB. Ústavní soud Slovenské republiky řekl, že žádné výpovědi bývalých agentů StB neuznává, že nebudou respektovány, protože ti lidé jsou nedůvěryhodní.*“ Zvláště útočná byla výměna názorů mezi oběma kandidáty. Babiš Pavla obvinil z toho, že před rokem 1989 udal svého spolužáka Beneše. Pavel zase prohlásil, že se Babiš v začátcích svého podnikání „*opíral o bývalé spolupracovníky StB*“.

Cca po hodině pořadu Tománková přestřela téma osobních vztahů a názorů na protikandidáta. Pánové ve 30 vteřinách odpovídali na to, čeho si na svém soupeři a jeho profesní kariéře váží, zda se jim nějaká informace v předvolební kampani osobně dotkla, zda v něčem na druhého kandidáta změnili názor, a jestli považují přímou volbu prezidenta za dobré rozhodnutí. Ačkoliv byli Pavel i Babiš opakovaně vyzýváni k tomu, aby o druhém řekli něco pozitivního, pánové odpovídali spíše ironicky a reálnou pochvalu nevyslovili. Babiš o Pavlovi uvedl, že je „výborně vycvičený“, současně však uvedl, že je jako robot, chladnokrevný a bez emocí. „*Tak já budu odpovídat ve stejném duchu. Já oceňuju, s jakou pracovitostí se pan Babiš věnoval množení svého majetku a svého vlivu,*“ reagoval Pavel.

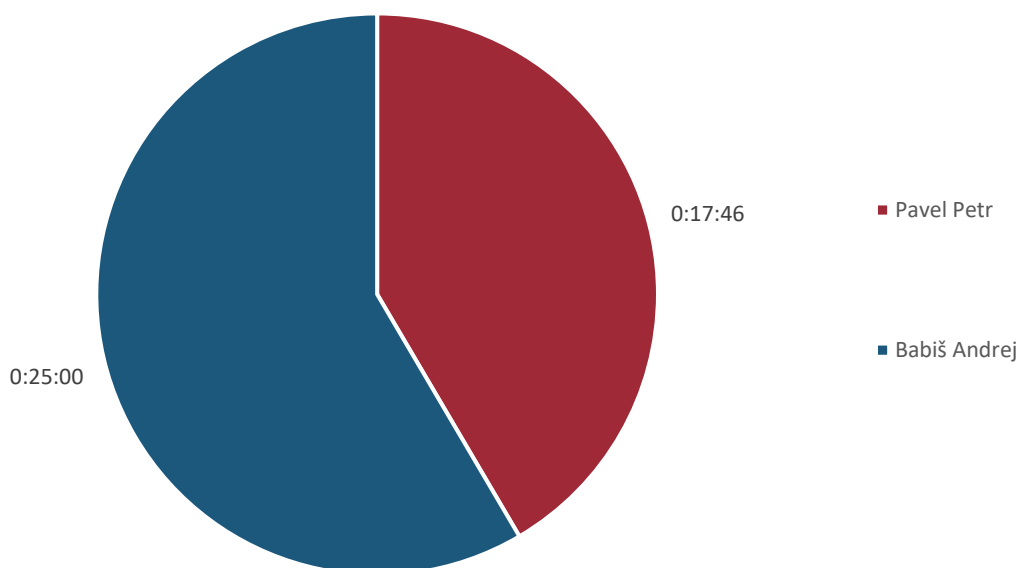
Závěr pořadu patřil vzkazům pro diváky. Po reklamní pauze měli hosté nerušených třicet vteřin na to, aby oslovili potenciální voliče.¹¹

Souhrnnou stopáž výpovědí přítomných hostů znázorňuje graf níže. Andrej Babiš mluvil dohromady 25 minut, Petr Pavel necelých 18 minut (cca 58 % ku 42 % souhrnné stopáže výpovědí obou hostů).

---

¹¹ Úplný přepis debaty je součástí přílohy.

Graf: Souhrnná stopáž výpovědí jednotlivých kandidátů (hod)

Z monitoringu vyplývá, že Andrej Babiš ve vysílání hovořil o několik minut déle než druhý diskutér, Petr Pavel. Rozdíl byl způsoben zejména odlišným stylem vyjadřování obou hostů, tedy jevem, který byl patrný i v jiných předvolebních debatách na různých televizních programech¹². Odlišný komunikační styl spočíval především v Babišově sklonu témata obsáhleji komentovat, neodpovídat na otázky přímo a častěji reagovat na protikandidáta. Názorně to lze ukázat na odpovědích, které moderátorka Tománková v pořadu omezila půlminutovou časomírou. Pavel se svým specificky úsporným způsobem vyjadřování často nevyužil celých 30 vteřin, oproti tomu Babiš časomíru několikrát přetáhl, jelikož měl sklony reagovat na Pavla a téma popisoval obsáhleji. Např. na otázku ve 22. minutě, zda mají pánové v úmyslu po své inauguraci navštívit Kyjev, oba odpověděli ano, nicméně Pavlova odpověď trvala pouhých osm sekund, zatímco Babiš hovořil 36 sekund (mj. uvedl: „S panem Zelenským jsem jednal i ve Skotsku nebo myslím v New Yorku,“ a dále: „To je ten můj plán mírový, který pan Pavel vlastně zpochybňuje, protože říkal, že jsme malý národ, a že na to nemáme.“). Z těchto důvodů musela moderátorka Babiše častěji přerušovat a upozorňovat na stopky. To se odrazilo i na počtu otázek a připomínek moderátorky směřovaných k jednotlivým hostům. Tománková jich formulovala celkem 107, přičemž na Babiše jich směřovala 59 a na Pavla 48. Kromě nutnosti politika zastavovat v dlouhých promluvách byl vyšší počet samostatných výpovědí určených Babišovi způsoben i tím, že moderátorka musela častěji opakovat nezodpovězené dotazy (např. otázku v 10. minutě, zda Babišovy výroky o pomoci spojencům v případě napadení podle něj způsobily chaos, opakovala čtyřikrát, než Babiš odpověděl). Pavel byl na nedostatečné odpovědi upozorňován také, ale v menší míře (např. v 15. minutě, kdy jej Tománková několikrát vyzvala k odpovědi na to, zda je od vládních představitelů uvážlivé a zodpovědné mluvit za daných okolností o tom, že jsme ve válce, zda to „neděsí lidi“, zatímco respondent místo relevantního komentáře reagoval na slova druhého diskutéra, kterého vzápětí obdaroval zarámovaným zněním čl. 5 smlouvy NATO).

¹² Jako příklad uvedme již jmenovaný *Prezidentský duel*, odvysílaný 22. 1. 2023 od 20:10 hodin na programech ČT1 a ČT24, kde Babiš hovořil téměř 52 minut, zatímco Pavel něco přes 36 minut, nebo debatu před prvním kolem voleb nazvanou *Cesta na Hrad: Debata II* a odvysílanou 12. 1. 2023 od 20:00 hod na programu NOVA.

Polemické otázky a poznámky byly monitorovány vyváženě v souvislosti s oběma kandidáty. Tománková plnila svoji roli hlavní moderátorky diskuze, pravidelně předávala slovo, trvala na svých dotazech a dávala prostor k vzájemným reakcím. Rovněž pro respondentech vyžadovala konkrétní argumenty a důkazy jejich mnohdy kontroverzních výroků (např. když ve 37. minutě Pavel uvedl, že „pan Babiš budoval svoje impérium mimo jiné s pomocí bývalých pracovníků StB, kteří byli zaměstnání v Agrofertu“, moderátorka jej vyzvala ke konkretizaci obvinění a uvedení důkazů, stejně tak v 62. minutě chtěla vědět, z čeho pánové vycházejí při vzájemných obviněních týkajících se jejich komunistické minulosti). Pokud hosté uvedli nepravdu, moderátorka jejich vyjádření upřesnila. K objektivnosti debaty přispěly taktéž vstupy moderátora Suchoně, jenž přehledně a s uvedením zdrojů prezentoval nejrůznější výzkumy a prohlášení kandidátů v předvolebním období.

Ustanovení zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, říká:

„Provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů“ (§ 31 odst. 2),

„provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě“ (§ 31 odst. 3).

Analýza ukázala, že daná ustanovení byla dodržena. Nebyla zaznamenána soustavná favorizace či defavorizace některého z hostů. Pořad byl koncipován objektivně a vyváženě.

3. ZÁVĚR

Předmětem monitoringu byly předvolební pořady na programech Prima a CNN Prima News. Konkrétně se jednalo o relace *Superdebata: Hledá se prezident I*, *Superdebata: Hledá se prezident II*, *Superduel: Bitva o Hrad* a rozhovory v pořadu *Nový den*. Analýza předmětných relací byla součástí monitoringu pořadů s předvolební dramaturgií vysílaných na celoplošných televizních programech před prezidentskými volbami, uskutečněnými 13. a 14. ledna (první kolo) a 27. a 28. ledna 2023 (druhé kolo). Cílem analýzy bylo zjistit, zda provozovatel v pořadech naplňoval znění zákona o vysílání, zejména pak § 31 odst. 2 a 3, nařizující provozovatelům informovat objektivně a vyváženě.

Monitoring nezavdal důvody pro podezření z porušení zákona o vysílání. Redaktoři ke kandidátům přistupovali neutrálně a vyváženě, nebyla zaznamenána soustavná favorizace či defavorizace některého z kandidátů. Analýza byly soustředěna mj. na rozdělení uchazečů o post prezidenta před prvním kolem voleb do dvou samostatných debat, tedy aspekt, jenž kritizovala řada diváckých stížností. Je možné konstatovat, že klíč, který provozovatel FTV Prima, spol. s r.o. zvolil pro pozvání kandidátů do dvou pořadů neodporuje zákonu č. 231/2001 Sb. Nepřímou podporu pro toto hodnocení je možné najít i v judikatuře Nejvyššího správního soudu. Ve sledovaných pořadech byly dodrženy zásady objektivního a vyváženého informování.

Rada při monitoringu předvolebních debat neshledala porušení zákona o vysílání. Nicméně konstatuje, že model, který vede k rozdělování kandidátů na slabší a favorizované na základě preferencí ve volebních výzkumech, může poškozovat nebo naopak zvýhodňovat konkrétní kandidáty.

Rada vyjadřuje názor, že je na místě zahájit rozpravu k problematice předvolebních debat v televizním a rozhlasovém vysílání s cílem snížení možných rizik narušení rovné politické soutěže.

Návrh usnesení:

Rada se seznámila s analýzou objektivity a vyváženosti předvolebních pořadů *Superdebata: Hledá se prezident I*, *Superdebata: Hledá se prezident II*, *Superduel: Bitva o Hrad* a *Nový den*, které byly odvysílány před prezidentskými volbami 2023 na programech Prima a CNN Prima News.

Přijaté usnesení:

Rada se seznámila s analýzou objektivity a vyváženosti předvolebních pořadů *Superdebata: Hledá se prezident I*, *Superdebata: Hledá se prezident II*, *Superduel: Bitva o Hrad* a *Nový den*, které byly odvysílány před prezidentskými volbami 2023 na programech Prima a CNN Prima News.